

Gradisov vestnik

GLASILO KOLEKTIVA PODJETJA »GRADISA«

Sklepi konference aktiva ZK Gradisa

ZASEDAL JE AKTIV ZVEZE KOMUNISTOV PODJETJA

Komunisti se opirajo na moč svojega idejnega vplivanja

Dvoje je problemov, ki ju lahko izluščimo kot osrednja z nedavne konference aktiva komunistov našega podjetja: vloga komunistov v podjetju in s tem v zvezi vloga aktiva komunistov ter njegovega sekretariata in drugi, ki pa izhaja iz prvega, poudarjena prizadevanja komunistov za nadaljnje razvijanje delavskega samoupravljanja in notranje delitve dohodka. Konferenca je bila 17. julija v prostorih centrale podjetja v Ljubljani, udeležilo se je je okrog 60 delegatov in gostov, med njimi tudi predsednik Republiškega odbora sindikata gradbincev za Slovenijo Lojze Capuder ter predstavnik občinskega komiteja ZKS Ljubljana-Center tov. Tičar. Zelo izčrpno poročilo je imel sekretar aktiva Martin Zajšek. Po izčrpnem razpravi so izvolili tri člane, ki naj skrbijo za to, da bodo sklicali od časa do časa aktive komunistov, ki delajo na istih vprašanjih v podjetju ter jim tako omogočijo, da uskladijo svoja stališča. Izvoljeni so: Anton Martinšek, inž. Saša Skulj in Miro Žorž.

V razpravi so sodelovali: Polde Torkar, Maks Mlakar, Edi Kragelj, Tone Zaletel, Jože Lorenčič, inž. Štefan Mesarič, inž. Hugo Keržan, Stane Kramar, inž. Saša Skulj, Vinko Vajt, Lojze Capuder, Lojze Cepuš, Tone Martinšek, inž. Jože Uršič, Martin Zajšek, tov. Tičar (predstavnik občinskega komiteja) in inž. Tone Pogačnik.

Metoda komandiranja ni združljiva z vlogo komunistov

Kljub pozitivnim procesom v Zvezi komunistov, je rečeno med drugimi v referatu, so se pogosto pojavljale razne pomanjkljivosti, slabosti, napačna pojmovanja o socialni vlogi in nalogah komunistov. Pri tem sta se v glavnem kazali dve skrajnosti: v nekaterih osnovnih organizacijah so stališča o vlogi in mestu ZK imeli za dekla-

racijo in niso v skladu s takšnimi stališči organizirali in prilagodili svojega dela. V drugih osnovnih organizacijah pa se je dogajalo in se še dogaja, da vodstva osnovnih organizacij in aktiv Zveze komunistov operativno odločajo in s tem hromijo ali pa celo zapostavljajo delo samoupravnih organov.

Tovariš Kardelj je o tem problemu, o vlogi komunistov v današnjih razmerah takole zapisal:

»Zdaj je zlasti treba poudariti tisto medsebojno odvisnost idejnega

usmerjanja in prakse, teoretične misli in praktičnega preverjanja v družbenem življenju, subjektivne zamisli in demokratične kontrole delovnih ljudi, vodilnih činiteljev idejnega in političnega življenja družbe ter činiteljev demokratičnega, družbenega samoupravljanja, usmerjanje iz centra in vsakodnevnih popravkov tega usmerjanja prek decentralizirane samouprave dejavnosti v družbeni bazi, zakaj le pod temi pogoji bomo mogli naglo in uspešno premagati sedanje prehodne težave.

Prav zato se Zveza komunistov pri uresničevanju svoje specifične družbene vloge ne zateka k metodi direktnega administrativnega upravljanja oziroma »komandiranja« v vsakdanjem delu in gospodarjenju delovnih ljudi in delovnih organizacij. Nasprotno, dejavnost Zveze komunistov je usmerjena v splošno idejno in politično mobilizacijo delovnih ljudi za graditev socialističnih družbeno-ekonomskih odnosov ter političnega in gospodarskega sistema, ki zagotavlja razvoj takšnih odnosov, kakor tudi zagotavljanje vsestranske pomoči delovnim ljudem, ki se samostojno udeležujejo v samoupravnih organizacijah in na svojih delovnih mestih, torej s socialistično vzgojno vlogo.

Pri nas pa so se vtihotapila tudi drugačna pojmovanja vloge Zveze komunistov. Tako smo npr. dopustili celo v statutu podjetja določilo, ki ni v skladu z novo vlogo ko-

munistov v sistemu delavskega samoupravljanja, saj je v 28. členu zapisano, da mora predsednik osrednjega delavskega sveta sklicati izredno zasedanje delavskega sveta tudi na zahtevo sekretariata aktiva komunistov Gradisa. Posebej pa izpričuje to določilo statuta povsem napačno pojmovanje sekretariata aktiva komunistov v našem podjetju in aktiva komunistov sploh.

»Najbrž nismo našli posrečene rešitve v sekretariatu aktiva komunistov. Nadaljevanje na 2. strani

1. Osnovna organizacija ZK naj proučuje material, ki ga je obravnavala konferenca aktiva in sklepe ter temu primerno ukrepajo.

2. Aktiv ZK je razrešil dosedanja 9-članski sekretariat ter izvolil nov 3-članski sekretariat, ki naj bi imel nalogo, da sklicuje občasne aktive komunistov na nivoju podjetja in s tem omogočijo komunistom Gradisa usklajevanje stališč do posameznih aktualnih perečih vprašanj v podjetju.

3. Vloga ZK v podjetju ne sme biti »komanda«, temveč idejno politično vzgojna in predvsem mobilizatorska. Zato naj se ob dokončni redakciji statuta podjetja v zvezi s sprejeto ustavo izvrši korektura tistih članov, ki predpisujejo organom delavskega samoupravljanja obvezno konzultacijo z političnimi organizacijami ob sprejemanju določenih sklepov. Prav tako je korigirati tiste člene statuta, ki določajo organizacijo političnih organov v podjetju.

4. Konferenca aktiva ZK ugotavlja da se velik del članov ZK premalo udeležuje v političnih organih podjetja in da je večina funkcij na ramah istih oseb. Pri tem opozarjamo, da statut ZK določa, da mora vsak član ZK aktivno delati v eni izmed družbeno političnih organizacij.

5. Energičnejše je razvijati organizacijo od poslovnih enot navzdol in sicer tako, da bo na eni strani zagotovljeno delavsko samoupravljanje, na drugi pa boljše izkoriščanje vseh kapacitet v podjetju.

6. Člani ZK naj nudijo vso politično pomoč in podporo tistim naporom v poslovnih enotah, ki stremijo za tem, da se organizirajo obračunske enote na bazi specializiranih obratov.

7. Člani ZK so dolžni bdeti nad zakonitostjo v podjetju, ki se nanaša na izvajanje predpisov in notranjo zakonodajo v podjetju.

8. Člani ZK morajo bolj kot doslej spremljati napore za čimboljše sisteme nagrajevanja, za deslednejše uresničevanje načela delitve po delu, za opuščanje določanja »plač in tarifnih postavk« za odločnejše uresničevanje delitve čistega dohodka po merilih, ki odražajo prizadevnost in uspeh vsakega posameznika.

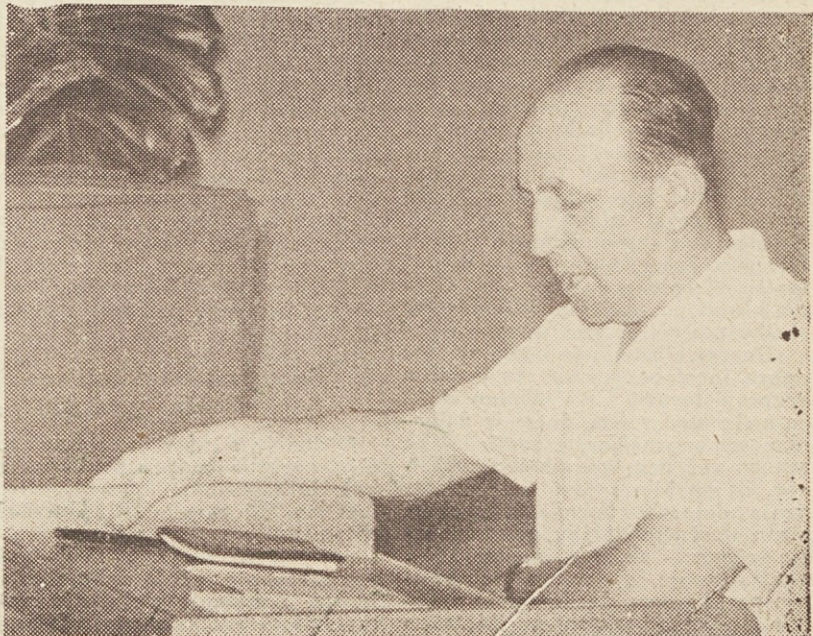
9. Nadaljevati je z akcijo, da se startne osnove za delitev osebnega dohodka ključnih delovnih mest in v okviru celotnega podjetja uskladijo in čimbolj poenotijo.

10. Pogumneje je vključevati v vrste ZK mlade razgledane kadre tako iz vrst delavcev kakor tudi iz vrst inteligence.

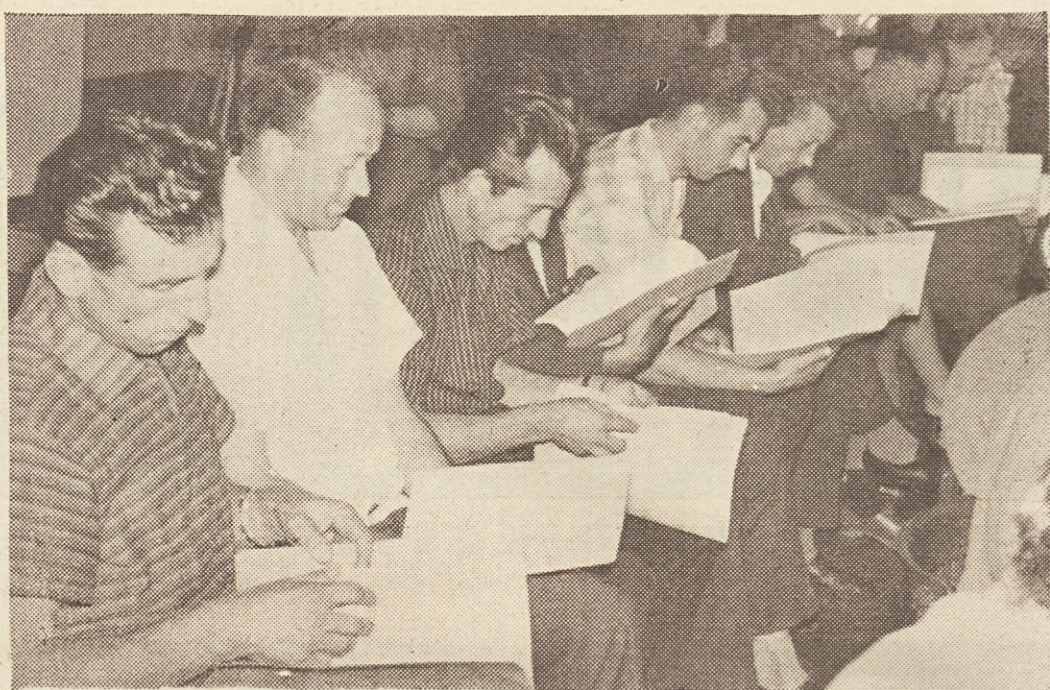
11. Člani ZK se morajo zavedati, da je za zagotovitev tehničnega napredka potrebno v podjetju bistveno povečati število tehničnega kadra, pri čemer naj se prvenstveno kadruje iz lastnih vrst.

12. Konferenca aktiva ZK priporoča organom delavskega samoupravljanja, da razpravlja in stori potrebne ukrepe za prevzem del v inozemstvu.

Komisija za sklepe

Sekretar aktiva Martin Zajšek med branjem poročila

Delovno predsedstvo na konferenci: inž. Alojz Štok, Franc Zupančič, Anton Martinšek, Rudi Kersič in Martin Zajšek — Delegati in gostje na konferenci aktiva komunistov podjetja

Nadaljevanje s 1. strani

nistov,« je dejal v razpravi inž. Saša Skulj. Zdaj se je treba dogovoriti, kako bi uresničevali enotnost komunistov v podjetju... Tovariš Capuder pa je dodal, da je videl ob nedavnem obisku naših enot izredno pripravljenost kolektivov za enotno poslovno sodelovanje in poslovanje podjetja, da pa tega hoteli ne znamo organizacijsko zajeti. Aktiv komunistov naj bi predstavljal torej nekakšno politično integracijo v podjetju ne pa center komandiranja. Kaže, da vsebina dela sekretariata ni bila čisto jasna. Vendar, je še poudaril, ne kaže obsojati forme, predvsem je treba spremeniti vsebino.

»Čedalje več je problemov«, je dejal inž. Jože Uršič, »ki nastajajo v čedalje bolj se razvijajočem gospodarstvu podjetja, do katerih bi morali imeti komunisti enotna stališča. Zato potrebujemo neko organizacijsko obliko, da bi mogla svoja stališča usklajevati in si razbistriti nejasna vprašanja.«

Po vsem tem je jasno, da ne potrebujemo nikakršnega biroja niti centra, ki bi zbiral »podatke«, delal »analize« ter določal stališča, obvezna za vse in za vsakogar, seveda v ozkem krogu sekretariata. Ne potrebujemo torej nikakršnega foruma ali organa, temveč potrebujemo telo, ki naj praktično omogoči, da si komunisti iz različnih osnovnih organizacij, toda z enakimi problemi uskladimo stališča, jih prediskutiramo in jih potem v življenju tudi uresničujemo. To pa seveda ne pomeni, da se nam tako sprejetih stališč ne bi bilo treba držati. Enotno sprejet sklep prav tako zavezuje, le sprejet je po demokratski poti, ne pa za zaprtimi vrati peščice članov nekakšnega sekretariata.

Zato je konferenca sklenila, da sekretariata v dosednji obliki ne bo več obnovila, temveč je zaupala trem komunistom, in to tovariš Tometu Martinšku, inž. Saši Skulju in Miru Zoržu, da organizacijsko omogočajo komunistom Gradisa usklajevanje stališč do posameznih perečih vprašanj podjetja. To pa tudi pomeni, da v prihodnje ne bo konference, na katerih bi razpravljali o vsem in vsakršnem, temveč bo vselej na dnevnem redu čisto določeno vprašanje, do katerega je treba zavzeti enotno stališče in ob katerem se morajo komunisti posebej angažirati.

Utrdimo zakonitost v podjetju

O tem problemu je rečeno v referatu na konferenci tole:

»Ko govorimo o bodočih nalogah članov ZK poleg njihovega političnega dela in družbenih zadolžitve, pa morajo biti komunisti tudi budni čuvarji zakonitosti. Praksa zadnjega časa kaže na vrsto pomanjkljivosti, na to, da ne spoštujemo veljavnih uredb in predpisov niti in terne zakonodaje podjetja, niti sklepov in pravilnikov poslovnih enot. Bežni pregledi naših enot kažejo na vrsto napak in nepravilnosti, ki ustvarjajo v podjetju nered in povzročajo v določeni meri tudi dvome v dobronamernost raznih ukrepov. Zato smatramo, da moramo še okrepite našo kontrolno službo, hkrati pa jo oblikovati tudi kot službo pomoči in instruiranja.«

»Decentralizacija je imela pri nas dobre in slabe strani«, je dejal v razpravi tovariš Uršič. Dobra stran je nedvomno v tem, da se je delavsko samoupravljanje razširilo na mnogo več neposrednih proizvajalcev, da so bila s tem širše odprta vrata delavski pobudi itd., slaba stran decentralizacije, oziroma bolj rečeno — slabo pojmovanje decentralizacije, anarhično pojmovanje pa je v tem, da dandanes v našem podjetju pravzaprav že težko dobiš človeka, ki bi se držal vseh

predpisov, ki smo jih izdali in vseh sklepov organov delavskega samoupravljanja. Ne drže se niti svojih pravilnikov, ki so jih sprejeli, kaj šele osrednjih. Kadar osrednji organ delavskega samoupravljanja namerava sprejeti kakšen sklep, ki bi bil v nasprotju z veljavnimi predpisi, ga ne sprejme, ampak ga vrže čiti in zadržati njegovo izvršitev. Natanko isto lahko zahtevamo od vseh šefov našega podjetja, posebej velja to za komuniste.

Vendar pa velja reči, »je nadaljeval tovariš Uršič, »da prihajajo v poslovnih enotah že sami do spoznanja, da tako ne gre več naprej in že sami zahtevajo, da bi morali

ka po merilih, ki odražajo prizadevnost in uspeh vsakega posameznika. Zato je še nadalje delati na izpopolnitvi tega sistema nagrajevanja, na aktivizaciji naših obračunskih enot, na izboru vseh tistih načinov dela, ki so spodbudni za kolektiv, za delo po normi in akordiranju, za postavljanje takih meril, ki so dejansko merljiva in ugotovljiva, ki prinašajo o ocenjevanju potrebno jasnost in finančno zainteresiranost.

Pri tem smatramo, da akordi niso slab način za nagrajevanje neposrednih proizvajalcev, kolikor so postavljeni pravilno in imajo zagarantirano tudi potrebno kva-

nih rešitvah,« je dejal tovariš Capuder. »Zdaj ima skoraj vsak drugačne dodatke itd. Centralni organi morajo zagotoviti enotnost delitve,« je naglasil, pri čemer pa ne bi smeli zapreti pot iniciativi v kolektivih. O mariborskem sistemu meni, da ima nanj sicer nekaj pripomb, vendar je po njegovem mnenju izmed vseh še najbolj napreden. Poudaril pa je, da skušajo nekateri te stvari posploševati in smatrati norme in akorde za nekakšno kapitalistično navlako, ki jo je treba čimprej odpraviti in do kraja likvidirati.

Tone Zaletel je naglasil, da glede teh vprašanj v podjetju nimamo enotnih stališč in da bi morali centralni organi zagotoviti enotnost politike v teh zadevah. Ponekod namreč ukinjajo individualna merila neposrednega delovnega učinka, drugod nimajo niti mesečnega obračuna dohodka itd., kar nikakor ne prispeva h graditvi socialističnih odnosov v podjetju.

Več poguma pri oblikovanju specializiranih enot

Referat je glede tega kategoričen. Navaja:

1. obstoječim specializiranim enotam je treba dati status obračunskih enot in obračunavati njih uspeh vključno z delom, materialom po enotnih cenah oziroma normativih;

2. forsirati ustanovitev novih specializiranih obračunskih enot in jih opremiti s potrebno strojno opremo in orodjem. To bi bile nekakšne udarne skupine, ki bi lahko posegle povsod tam, kjer bi bilo potrebno. Nikakor ni potrebno, da imajo vsaj večja gradbena vodstva samo po eno obračunsko enoto, niti ni potrebno, da so vsi delavci ene stroke v taki skupini;

3. ta organizacija naj se uvaža postopno in samo tam, kjer so pogoji dozoreli, to je, kjer so za to ljudje.

Prednosti take organizacije bi bile:

— specializacija dela in boljše izkoriščanje kvalitativnega dela,

— večja udarnost in operativnost podjetja,

— smotrnejša uporaba mehanizacije,

— storilnost delovnih skupin,

— večji zaslužek delavcev,

— uvedba enotnih cen in izenačevanje materialnih pogojev v neodvisnosti od tržnih cen.

Tako referat, v razpravi pa je npr. tovariš Mesarič dejal, da si obračunske enote s težavo utirajo pot v življenje. Delno so tega po njegovem mnenju krivi komunisti, ker so si doslej premalo prizadevali v tej smeri, premalo spodbujali, da bi šel razvoj v tej smeri. Med vzroki za to pa je navsezadnje tudi kadrovski sestav komunistov, saj sta v Ljubljani npr. od 30 delovodij le dva komunisti in čez 20 tehničnega kadra prav tako le dva itd. Tudi on se je zavzel za oblikovanje specializiranih enot, za katere bi se komunisti morali zavzeti z vsem srcem. Takšna organizacija bi omogočila, da bi se delitev dela neposrednejše odrazila itd., vendar je vse to po njegovem mnenju v sedanjih tržnih razmerah sila težko izvesti.

»Naš statut«, je dejal tovariš Uršič, »je rodil doslej že pozitivne rezultate. Službe, ki smo jih oblikovali po njem, se že lepo uveljavljajo. Toda odnose samoupravljanja je uredil pravzaprav le do poslovnih enot. Bolje rečeno: statut sicer ureja ta razmerja tudi znotraj poslovnih enot in to v načelu, pa jih v enotah niso uresničili. Treba pa je poudariti, da bomo mogli naprej v sedanjih razmerah le, če bomo delavsko samoupravljanje speljali do delavca. V tem je smisel obračunskih enot in specializiranih enot, ki naj bi bile obračunske enote. Velja poudariti, da gradbeništvo

po vsem svetu temelji na specializiranih enotah, na specializiranih obratih. Seveda pa zdaj ni nikjer rečeno, da moramo bazenske enote razbiti, vendar tudi ni rečeno, da ne bi mogli začeti s specializiranimi enotami. Začeli bi precej lahko npr. z železokrivskimi in to vsekakor dosti bolj korajžno, kot to delajo doslej. V poslovnih enotah pa je močno zakoreninjena avtarkija, ko mislijo, da morajo sami vse napraviti in da morajo sami vse imeti. Potlej so strokovne moči privedene za sektor in so zaposlene dostikrat tudi pri delih, ki z njihovim poklicem nimajo dosti zveze. Drže jih le zato, da jih imajo, ko jih potrebujejo. Menim,« je poudaril tovariš Uršič, »da bi morali začeti s specializiranimi obračunskimi enotami na dokaj široki fronti že z novim letom. Zato je treba do takrat vse podrobno pripraviti, da ne bo kje zaletavosti in kasnejšega popravljanja, kar stvari več škoduje kot koristi.«

Smer v našem sedemletnem planu: postati čimbolj proizvajalec

O tem je posebej govoril direktor podjetja inž. Hugo Keržan. Med drugim je dejal, da komunisti nikakor ne bi smeli ločiti strokovnega dela od političnega in da v strokovnem delu komunisti nikdar ne sme pozabiti, da je komunist. Potlej pa je poudaril, da smo tik pred določanjem temeljnih načel, po katerih naj bi bil zgrajen perspektivni plan našega podjetja.

Poglavitno načelo naj bi bilo po njegovem mnenju v tem, da mora gradbeništvo priti v položaj proizvajalca. Ker to zdaj ni, je tudi ta gospodarska panoga tako malo akumulativna, saj opravlja vedno le usluge. Tako znaša čisti dohodek na zaposlenega v gradbeništvu letno le 715 tisoč dinarjev, v industriji pa okrog 900 tisoč. Vrednost osnovnih sredstev na zaposlenega se v gradbeništvu giblje okrog 680.000 din na zaposlenega, v industriji je trikrat večja. Vrh tega pa so tudi gospodarski instrumenti taki, da so družbene dajatve vedno večje, vtem ko dohodek podjetja stagnira.

Vse to so seveda objektivne okoliščine, med subjektivne pa sodi, da si moramo dosti bolj kot doslej prizadevati za izkoriščanje notranjih rezerv, za uvajanje sodobnejših metod in tehničnih rešitev, za veliko serijsko proizvodnjo itd. To naj bo tudi osnova našemu perspektivnemu planu.

To so bile tudi najbolj poglavite misli, ki so bile izražene na nedavni konferenci aktivna Zveze komunistov Gradisa. Seveda so govorili še o drugih stvareh kot npr. o tem, da morajo komunisti dosti bolj kot doslej poskrbeti za to, v kakšnih razmerah živi naša mladina. Dosti je bilo tudi govora o tem, da smo komunisti v preteklem obdobju dosti premalo storili za pridobivanje novih članov, s čimer se kaže tudi to, da komunisti vse premalo vplivamo na svoje okolje in da glede tega nismo izkoristili vseh notranjih rezerv, če se izrazimo z ekonomskim jezikom. Podatek, ki ga navaja referat, priča, da smo v preteklem obdobju celo zožili svoje vrste, saj jih je odšlo iz Zveze komunistov več, kot pa smo jih sprejeli. To narekuje, da moramo obrniti svojo pozornost na mlade delavce, na tiste, ki se kale v organih delavskega samoupravljanja.

Konferenca je — to lahko rečemo — vsekakor pomemben mejnik v delu komunistov v našem podjetju in bo nedvomno močno vplivala na razvoj in na hitrejšo rast socialističnih odnosov v kolektivu, če bomo komunisti dosledno uveljavili stališča, za katera smo se dogovorili na tej konferenci.

V. J.

GRADIS ZA SKOPJE

Brž ko se je zvedela strašna novica o katastrofalnem potresu v Skopju, so se na konferenci šefov poslovnih enot, ki je bila prav tisti dan, soglasno dogovorili, da bodo predlagali kolektivom, naj v korist tako prizadetega glavnega mesta Makedonije prispevajo enodnevní zaslužek, kar so kolektivi sprejeli. V ta namen je bilo nato nakazanih odboru za pomoč Skopju deset milijonov dinarjev. Sindikalne podružnice pa so povsod organizirale krvojadalske akcije, ki so se jih člani našega kolektiva polnoštevilno odzvali.

Podjetje pa je že poslalo v Makedonijo dve kompresorski ekipi s po dvema strojnikoma. V prvi ekipi sta Volf in Alif Čufurovič, v drugi pa Lovro Lazar in Gojko Čudič. Prva ekipa je odšla v Skopje 27. julija, druga pa 30. julija. Vsaka ekipa je imela s seboj po en kompresor ter po dve odkopni kladivi, rezervno gorivo in orodje ter šotor z vso opremo. Suho hrano pa si je nabavila vsaka ekipa sama.

Inženirja Lenart Treppo ter Rudi Cerkovnik pa sta odpotovala v Skopje v pomoč ekipi strokovnjakov, ki proučuje, katera izmed stavb v mestu bo še moč popraviti.

posamezne zadeve urediti enotno za vse podjetje, da ne bi bilo občutnih razlik v temeljnih zadevah ureditve poslovnih enot. Ena izmed takšnih zadev so točke, ki se vzpenjajo, da že skoraj ne vidiš, kje se bo vse skupaj nehalo. Brž ko gre eden z njimi gor, gre še drugi in posledaj spet prvi itd., vprašanje pa je, če imajo enote ustvarjenega toliko dohodka, da bodo lahko pokrile izplačane osebne dohodke. Marsikje bodo kmalu razočarani.

K temu je dodal še to, da delavski sveti tudi ne bi smeli spreminjati svojih prej sprejetih sklepov kar tako mimogrede, zlasti pa ne bi smeli spreminjati določil svojih pravilnikov. V osrednjih pravilnikih je točno določen postopek, kako se kateri izmed pravilnikov poslovnih enot spreminjati. Mora biti toliko in toliko časa v javni razpravi, potlej ga je treba dati v potrditev osrednjemu delavskemu svetu, vmes je še dolga pot prek komisij itd. Ta postopek ni predpisan zato, ker bi kdo »uganjal birokracijo«, temveč je predpisan zato, da se vsak tak sklep prej dobro premisli in da se ugotovi demokratičen sprejem vsake spremembe temeljnih določil, ki urejajo neposredno razmerje delavcev v podjetju.

So norme in akordi res kapitalistična navlaka?

O tem je v referatu na konferenci posvečeno precej prostora. Takole je zapisano:

»Člani ZK morajo bolj kot doslej spremljati napore za čimboljše sisteme nagrajevanja, za doslednejše uresničevanje načela delitve po delu, za opuščanje določanja »plač in tarifnih postavk«, za odločnejše uresničevanje delitve čistega dohoda-

liteto in varčevanje z materialom. Ti akordi — dobro in jasno postavljeni — se morajo razširiti na področja, kjer jih doslej ni bilo, v tehnično in komercialno ter finančno službo. Začasne težave pri postavljanju akordov — obilica dela sektorskih tehnikov, negotovost pri določanju akordne cene, popuščanje pri obračunavanju, skratka, razni subjektivni razlogi ne morejo biti razlog za ukinitve akorda. Vedeti namreč moramo, da vsi delavci niso kvalitativno enakovredni in zato bodo najboljši vedno težili za tem, da se obračunajo posebej.«

Stališče je torej jasno postavljeno. In dalje je zapisano v referatu: »Člani ZK morajo v prihodnje skrbneje analizirati svoje uspehe, ustvarjeni čisti dohodek ter osebni dohodek ter s tem določati svoje prejemke. Nepravilno bi bilo nadaljevati sedanjo prakso nenehnega dvigovanja točk za posamezna delovna mesta, stalno spreminjanje vrednosti točke kot starta, spreminjanje terenskih dodatkov itd., itd. Mislim, da dosedanja praksa kaže, da smo tu mnogo grešili, da je sedanje stanje več kot nevarno, če ne bo naše nagrajevanje našlo tudi svoje ustrezne finančne rezultate, če bomo določevali in izplačevali osebne dohodke po zgledovanju pri sosedih, če ne bomo imeli dobrih ekonomskih analiz in jasne presoje položaja. Člani ZK v podjetju morajo povsod zastopati misel, da je le uspeh merilo za naše osebne dohodke, hkrati pa se je treba zavzeti za nekatere osnove, ki naj manifestirajo enotnost podjetja, kot npr. določena karakteristična delovna mesta, določeni plafoni akontacijskih točk in sama vrednost točke.«

»V vsem podjetju je čutiti željo po usklajitvi teh zadev in po enot-

POTREBE SO VEČJE KOT MOŽNOSTI

Komisija DS za investicije, ki je zasedala dne 23. junija, je morala razpravljati o precej perečih problemih okrog mehanizacije in lastnih gradbenih investicij. Čeprav je bil prvotni program zelo skrbno sestavljen so predlogih enote, se še vedno najdejo upravičene zahteve po novih investicijah. Poleg tega pa nam dobavitelji kljub sklenjenim pogodbam ne dobavljajo strojev pravočasno.

Izvrševanje že sprejetih del, kakor tudi preudarjanje pred sprejetjem novih del, povzroča operativni vedno večje težave, ker nam primanjkuje prepotrebne dobre mehanizacije.

Namesto dveh žerjavov en bager

Metalna v Mariboru nam bi morala pričeti dobavljati naročene žerjave. Prvi bi moral biti dobavljen v juniju, dva v juliju in eden v oktobru. Ker se je dobava tako

PRIZADEVANJA ZA MODERNIZACIJO

Nedavna seja strokovnega sveta podjetja je bila 28. junija t. l. v našem domu na Pohorju. Ker je bilo za en dan dela preveč, se je nadaljevala 12. julija.

Na seji je strokovni svet obravnaval predložene programe in proračune stroškov ter dal smernice za obdelavo študijsko-razvojnih nalog, katere je potrdil še na prejšnjih sejah.

Najvažnejše naloge, ki se zaenkrat obdelujejo po naročilu strokovnega sveta, so:

- modernizacija opazarskih del,
- izdelava izolacijskih plošč na bazi nevtraliziranih lesnih vlaken v obratu Škofja Loka,
- izboljšava sedanje kvalitete žlindraste betona in perspektivna rešitev dobave lahkega agregata za potrebe podjetja,
- tipizirani montažni elementi industrijskih hal,
- racionalna gradnja viaduktov,
- izdelava stropnih plošč v kasetah,
- uporaba elektrofilitrskega pepela kot dodatek betona in za malte.
- pomožni objekti na gradbiščih.

Poleg tega je svet obravnaval še vrsto drugih nalog in dal smernice za njih obdelavo. Najvažnejša od teh nalog so centralne betonarne in maltarne na gradbiščih.

Te naloge obdelujejo po naročilu strokovnega sveta strokovnjaki v našem Biroju za projektiranje, študij in razvoj s pomočjo sodelavcev iz vrst kolektivov drugih poslovnih enot ter izven podjetja. Splošno mnenje je, da dela uspešno napredujejo in da je prve rezultate pričakovati že prihodnje leto.

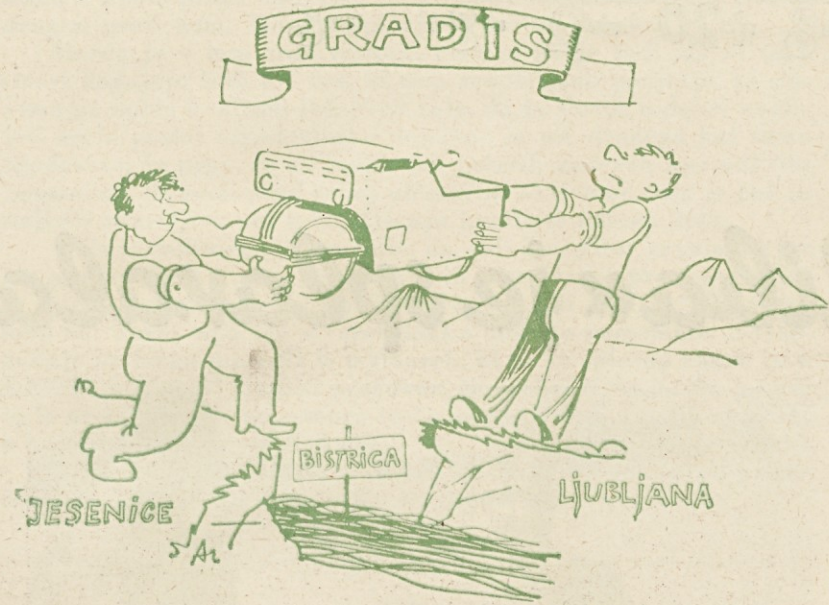
Svet je obravnaval tudi nekatere idejne projekte, ki jih naše podjetje oz. njegove enote nameravajo graditi iz lastnih sredstev. To je nova naloga, ki je pripadla strokovnemu svetu na podlagi novo sprejete pravilnika o poslovanju komisije DSP za lastne investicije.

Glede tipskih projektov stanovanjskih hiš, ki jih Biro projektira za našo gradnjo za tržišče, je sklenil svet razpravljati na posebni seji.

Precej časa so člani sveta posvetili načelom, po katerih naj bo izdelan naš bodoči pravilnik o pooblastilih za projektiranje in izvajanje gradbenih objektov. Na koncu pa je razpravljal še o koristnosti študijskih potovanj v tu in inozemstvu in priporočila, da se v ta problem vnese več načrtnosti. Na prihodnji seji bo to posebna točka dnevnega reda.

Med drugim je svet razpravljal tudi o tem, da bi nas pri organiziranju podjetja in proizvodnje v podjetju morali voditi predvsem izsledki znanosti in strokovnih analiz ter izkušnje v svetu in pri nas. Strokovni svet je naročil razvojni službi podjetja, da organizira posebno študijsko grupo, ki se bo s tem problemom bavila.

J. U.

Al' njega (stroja) od nikoder ni

Ce verjamete, nas je »Radoje Dakić« iz Titograda obvestil pred mesecem dni, da nam je odpisal po železnici 20 vibratorskih igel Ø 45 in 60 mm. Do danes jih še nismo prejeli.

»Itase«, Kočevje nam bi moral dobaviti že maja dva avtomobila za prevoz betona. Izgovarjajo se tako: TAM nam ne dobavi kamionov. Ko so ti prispeli z vlakom v Kočevje, so bili brez diferencialov in kardanov in so šele takrat pričeli vgrajevati na šasijo opremo za prevoz betona. Ko je bilo to izvršeno, niso dobili pogonskega diesel motorja iz Rakovice. Pozneje so tudi tega dobili, ga nekoliko predelali, toda kljub temu ne morejo sedaj izvršiti dobave, ker še manjkajo kardani. Na koga bi se izgovarjali, če ne bi bilo kooperacije?

Vibromakse, katere tako željno pričakujejo pri delih na cesti Naklo — Ljubelj, nam bi morala dobaviti tovarna »14. oktobra« iz Kruševca do 15. julija. Zaenkrat nam ostane samo še upanje.

Prav tako nujno pričakujemo od iste tovarne motorni valjar MV 12, katerega bi prav tako nujno potrebovali pri gradnji ceste Naklo — Ljubelj.

Tovarna »Radoje Dakić« v Titogradu nam bi morala dobaviti že konec meseca dva avtobagra (izdelava po licenci Liebherr), toda tudi teh ni. Morda pričakujejo tudi tam posamezne dele od kooperantov.

Se in še bi lahko naštevali vrsto naših dobaviteljev, s katerimi imamo sklenjene pogodbe, ki niso izvršili svojih obveznosti, nam pa povzročili s tem občutno škodo in zastoj del.

Manjka nam komprimacijskih strojev

Tovariš Novk, šef gradbenega vodstva Jesenice, se je že skoraj razburil, ko je ponovno zahteval od komisije za investicije, da je potrebno nabaviti še en vibrovaljar, katerega nam nudi v zakup »Avto Crna gora«, iz uvoza. Komisija je o tej možnosti nabave že prej razpravljala, toda ustrašila se je visoke nabavne vrednosti 12,5 milijona din. Ker je bil tovarš Novk vztrajen v svoji zahtevi in ker je dokazoval, da je enak stroj, ki se že nahaja na delu, in v redu, se je komisija končno odločila in sprejela sklep, da se predloži DS predlog za nabavo še enega vibrovaljarja.

Tovariš ing. Borut Maister, šef gradbenega vodstva Maribor je priporočil komisiji, naj nabavimo poleg težjih vibronabijačev se lažje manjše Wacker bencinske nabijače. Komisija je sklenila, da se ta predlog vnese v investicijski program nabav za leto 1964.

zavlekla za 2 do 3 mesece, je komisija sprejela sklep, da se dobavo 2 žerjavov preloži na prvi kvartal za leto 1964. Namesto teh dveh žerjavov pa se nujno nabavi 1 bager UB-0,5 m³, tovarne »14. oktobra« iz Kruševca. Bager potrebujemo za separacijo v Ljubljani, kjer imamo trenutno izposojen bager iz železarne Jesenice. Poleg te potrebe pa se nam dnevno pojavljajo primeri, ko bi še potrebovali izkopne stroje. Znano je, da imamo sicer v podjetju 25 večjih enokubičnih bagrov, ki so zdaj zaposleni na Gorenjskem in katere smo že stare nabavili ob zaključku del na avto cesti Ljubljana — Zagreb.

Novi predlogi enot

Večma enot je predložila komisiji za investicije pismeno utemeljene predloge bodisi za nove nabave strojev ali pa celo za lastne gradbene investicije. Skupno je bilo predloženih za to sejo komisije 22 predlogov, od katerih je komisija končno sklenila predlagati DS podjetja v odobritev 14 predlogov v vrednosti 45.370.950 din. V tem znesku sta 2 stroja, in sicer bager v znesku 22 milijonov in vibrovaljar v znesku 12,5 milijonov, drugo so pa nabave strojev manjših vrednosti.

Komisija je morala odkloniti predloge kot npr.: nabavo vibrovaljarja Rimas za izdelavo betonskih cevi, za potrebe obrata gradbenih polizdelkov ter prenesti ta predlog za investicijski program za leto 1964. Nadalje je bila odklonjena nabava osebnega avtomobila znamke Fiat 1300 za potrebe SPO in Kovinskih obratov Ljubljana ter se tudi ta nabava predvidi za leto 1964.

Tudi predlog gradbenega vodstva Jesenice za nabavo ravnalnega stroja se prenese v program za leto 1964.

Komisija za investicije je sklenila, da bo znova zasedala v začetku septembra, ko bo pričela razpravljati o investicijskem programu za leto 1964. Nujno je sestaviti investicijski program za prihodnje leto tako kmalu, da bomo lahko pravočasno sklenili pogodbe s proizvajalci gradbenih strojev. Že danes, ko smo pravzaprav sredi leta, se oglašajo posamezni proizvajalci in zahtevajo informativne podatke, kakšne količine strojev nameravamo nabaviti. Tako npr. nas je Metalna iz Maribora že prosila za podatke, koliko žerjavov nameravamo nabaviti v prihodnjem letu in koliko žerjavov nameravamo nabaviti v obdobju od leta 1965 do 1970.

Seveda pa pomeni takšno dajanje podatkov na eni strani precejšnjo odgovornost do proizvajalcev gradbenih strojev, na drugi strani pa tudi temeljite priprave v gradbenih podjetjih. V tem pogledu se bomo morali lotiti daljnosežnejših študij razvoja podjetja, na drugi strani pa zahtevati daljše in boljše planiranje oblastnih organov za gradbeno operativno.

M. A.

Naša jubilanta

Ob pomembnem jubileju čestitamo tudi Mariji Jeršan, ki opravlja svoje delo na vložišču centrale že 16. leto. Skrbno ureja raznovrstno pošto, tiskovine itd. poleg tega pa moramo omeniti, da je tudi kolporter Gradisovega vestnika. Čez obilico dela se ne pritožuje. Želi si le trdnega zdravja in mi se ji pri tej želji pridružujemo, saj si še dolgo želimo njenega sodelovanja.

Slabe Peter je doma iz Šentjerneja na Dolenjskem. V družini je bilo 12 otrok. Starše je izgubil v 14. letu starosti in moral je po svetu za kruhom. Odšel je v Novo mesto, kjer se je izučil za mehanika. Svoj poklic je opravljal na več mestih v glavnem pri privatnih obrtnikih. Po vojni se je zaposlil kot šofer pri ministrstvu za gradnje. Od tam je prišel v naš kolektiv in sicer v Centralne obrate in kasneje na GV Ljubljana. Na Centrali podjetja mu sedaj poteka 13. leto službovanja.

S svojim delom je zelo zadovoljen posebno pa z novim »železnim konjičkom«, s katerim upravlja in na katerega je po poklicu navezan.

»Za šoferja je največje veselje, če avto v redu gre in motor ne nagajas, nam je zaupal.

»Kako pa senčne strani šoferskega poklica?« smo ga vprašali.

»Že večkrat sem bil tudi v smrtni nevarnosti, vendar se je vselej srečno končalo.«

»Vas ta poklic veseli?«

»Seveda. Sicer je zelo naporen, vendar je polno izprememb, nikdar nisi na istem mestu, stalno spoznavas nove kraje in ljudi.«

»In vaše želje?«

»No, ker sem se ravno srečal z »Abrahamom« in bom kmalu pričel misliti na upokojeitev, si želim pred tem nabaviti lastnega »fičota«, tako da bom lahko tudi enkrat sam sebi šofer.«

Tudi mi želimo, da se mu želja izpolni in mu ob njegovem jubileju iskreno čestitamo.

drobne vesti

■ **Jesenice** — Na skupni seji OOK in sindikalne podružnice Gradis, Jesenice, ki je bila dne 2. 7. 1963 so med drugim razpravljali tudi o mesečnem obračunu gibljivega dela, ki naj temelji na osnovi, da se uspeh edince odrazi pri prejemkih vsakega posameznika, ne pa samo posamezne akordne skupine.

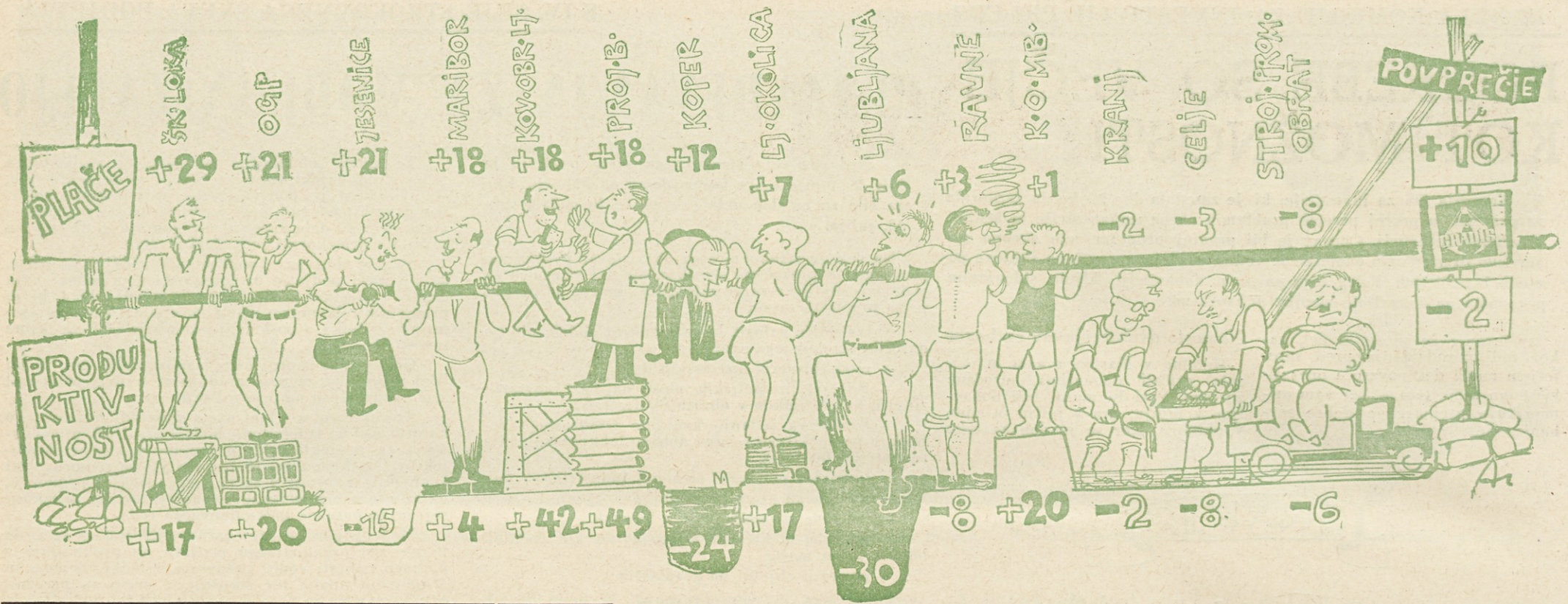
Nadalje je bil izvoljen pripravljalni odbor za športni dan Gradisa, ki bo letos na Jesenicah. Navzoči so bili tudi seznanjeni s programom za praznovanje 4. julija dneva borcev in 22. julija dneva vstaje.

■ **Maribor** — Na III. redni seji UO te poslovne enote je bilo podano tudi poročilo o prevzemu novih del. Ing. Maister je med ostalim povedal, da se pomanjkanja gradbenih del ni bati in se za nova dela ne bo treba potegovati; ker so zmogljivosti PE zasedene. Po sprejetem dnevnem redu so razpravljali še o ostali problematiki in trenutnem stanju poslovne enote ter o polletnem finančnem obračunu.

■ **Ljubljana** — Osnutek pravilnika o nagrajevanju po delu so obravnavali na seji sekretariata SOP. Sprejet je bil sklep, da se komisiji za sestavo pravilnika o nagrajevanju po delu in delavskemu svetu posreduje stališča.

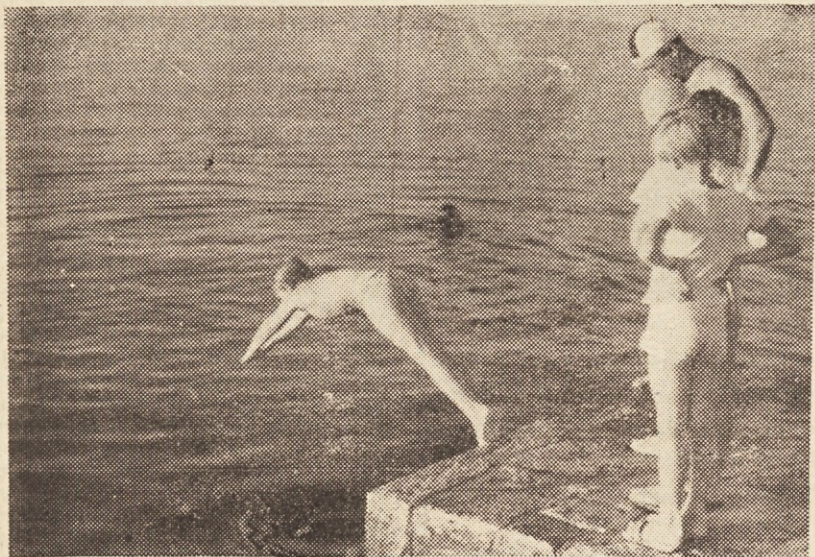
■ **Jesenice** — Sestanka pripravljalnega odbora za Gradisov športni dan sta se udeležila tudi predstavnik športnega društva Jesenice in predstavnik Komisije za šport in rekreacijo pri podjetju. Govorilo se je o vseh organizacijskih vprašanjih. V glavnem priprave v redu potekajo. Problem je edino zagotoviti zadostno število ležišč, ker so za predvideno število 350 sodelujočih kapacitete samskih domov Gradisa Jesenice premajhne. Člani pripravljalnega odbora imajo tudi za ta problem primerno rešitev.

■ **Ljubljana** — V času od 22. 4. do 26. 4. 1963 sta tov. Vinko Vajt, predsednik delavskega sveta podjetja in Jože Lorenčič, tehnični sekretar SOP obiskala vse poslovne enote podjetja. Namen obiska je bil: ustvariti povezavo med DSP in poslovnimi enotami, zbrati gospodarsko-politično problematiko poslovnih enot, izvršiti analizo in pristopiti k reševanju problemov preko DSP ter odgovornih služb v podjetju. Razgovorom so prisostvovali šefi poslovnih enot, predsedniki DS, UO, sindikalnih podružnic in sekretarji OOK. O tem bo izdano obširnejše poročilo.

Osební dohodki in produktivnost

Risba kaže, kako je bilo pri nas v prvi polovici letošnjega leta z osebnimi dohodki in produktivnostjo v primerjavi z istim razdobjem lani. V večini poslovnih enot so izplačani osebni dohodki na uro večji kot lani (npr. Skofja Loka za 29%, gradbeno vodstvo Maribor 18% itd.), ponekod pa tudi manjši (npr. gradbeno vodstvo Celje - 3). S produktivnostjo (t. j. lastna realizacija na efektivno uro) pa je večinoma narobe. Le nekatere poslovne enote stoje na solidnih podporah. V celi vrsti poslovnih enot pa je produktivnost padla, kar je ponazorjeno z jamami pod njimi. Višina podpore kaže, koliko so kje dvignili produktivnost, globine jame pa za koliko je pri njih produktivnost padla. Odstotki pa so zraven napisani. Kot vidimo, je le malo poslovnih enot, kjer je to vse v redu.

P.P.D. »Riba« je splavala

Pričelo se je nekega junijskega dne v Poreču, ko so nadebudne glavice mladih gostov tiščale ves dan skrivnostno skupaj. Temu je sledilo pisanje, ki ga je tov. Rajko svoji veličini in sposobnosti primerljivo glasno prebral vsem navzočim na plaži. »Objavljamo cenjenim gostom počitniškega doma Gradis - Poreč, da smo z današnjim dnevom ustanovili pionirsko plavalno društvo »Riba« ali kratko P. P. D. »Riba«.

Društvo je na svoji prvi seji postavilo:

Program dela

1. vse neplavalce naučiti plavati,
2. vse plavalce pa usposobiti za pravilno plavanje v prsnem, hrbtnem, metuljkovem in crawl slogu.

Na sestanku društva je bil izvoljen odbor, katerega člani so:

predsednik: Mira Vovk
tajnik: Mojca Vasle
blagajnik: Eva Zerovnik
trener: France Vovk

Ker ima na novo ustanovljeno plavalno društvo »Riba« obsežne naloge pri izvrševanju svojega programa in s tem v zvezi tudi finančne težave, prosi društvo »Riba« goste počitniškega doma »Gradis« za vsestransko razumevanje in pomoč.

Podpisani odborniki

P. P. D. »Riba« je takoj povečala svoje članstvo, saj so prijave kar deževale: Nevenka, Tatjana, Boris in kasneje Srečo, Stane, Danica, Acika, Dušan itd., itd., vsi so postali na mah zelo aktivni in prizadevni člani.

Moramo priznati, da je Eva kot blagajnik našla na polno razumevanje in odziv med odraslimi gosti v domu. Nabrala se je kar čedna vsotica.

Pa delo po programu in trener? Vsako dopoldne in popoldne je France vadil s svojimi varovanci. Razdaljeni v skupine plavalcev in neplavalcev so ga verno poslušali in izpolnjevali njegova navodila. Mojca, Miro in Evo je »pilil« v zabavi plavanju, iskanju predmetov na dnu morja, podvodnem plavanju in skakanju na glavo. Boris, Nevenka in Tatjana pa so po predhodni suhi vaji poskušali prve samostojne zamahe v vodi. Rezultati so bili presenetljivi. Vsi začetniki so v enem ali dveh dnevih »splaval«, Dušan pa je npr. potreboval samo 1 uro.

Vendar otroci niso ostali samo pri tem. Čez teden dni so nas presenetili s tekmovanjem.

Plava se v prsnem slogu, dopušča pa se za neizkušene plavalce uporabljanje drugih slogov brez diskvalifikacije. Vrhovni sodnik tekmovanja je po organizacijskem odboru določen tov. Rajko Dobrota, starter tov. France Vovk, razsodišče tov. Lidija Vasle, tov. Milan Arnež.

Slike zapovrstjo: Lep Mirin skok — Cestitke najboljšim — Zakuska po tekmovanju se prileže

Nagrade: 1. mesto sladoleđ 50 din
2. mesto sladoleđ 20 din
3. mesto sladoleđ 10 din

PRVI TRIJE BIVŠI neplavalci po tekmovanju: Boris, Tatjana, Nevenka, trener France in sodnik Rajko

Tako je pisalo na novi objavi in otroci so vzeli vso stvar sila resno. Celo brez trene ni šlo, ki pa je ob glasnem spodbujanju in bodrenju kmalu prešla in tekmovalci so se z vso zagrizenostjo borili za čim boljše uvrstitve.

Pred tednom dni še trdi neplavalci, a danes plavalci I. skupine v plavanju na 10 m, so dosegli naslednje čase:

Nevenka Zigon 32 sek.
Tatjana Zigon 42 sek.
Boris Zupančič 59 sek.

Vendar je bila z oz. na svoj izreden slog prva Tatjana pred starejšo Nevenko.

Tekmovalci II. skupine so imeli težavnejšo nalogo: start na glavo in plavanje 60 m:

Rezultati:
1. Mira Vovk 2 min. 46 sek.
2. Mojca Vasle 2 min. 63 sek.
3. Eva Zerovnik 3 min. 18 sek.

Vsem nastopajočim je vrhovni sodnik Rajko čestital k doseženim uspehom, zlasti pa plavalcem I. skupine. Zvečer je bila pri »Pelivanu« slavnostna razdelitev nagrad, ki so jih bili vsi v obilici deležni. Tudi odrasli.

Ob koncu izmene, ko se je France odpravil nazaj v svoj gorenjski kot, se je društvo sestalo na skupnem sestanku, kjer so se dosedanjemu trenerju iskreno zahvalili za njegov trud, nato pa izvolili novega iz vrst gostov naslednje izmene. Poročali so o finančah in o članstvu.

France je imel ob tej priložnosti za vse člane tudi približno takle nagovor:

»Iniciativa otrok, da v igri nauče plavanja, je več kot odlična in pravilna. Se odrasli težko zdrže neprestano »păcanje« na soncu, kaj šele otroci. Ti morajo biti neprestano zaposleni in ni je lepše priložnosti kot ta na morju, da se ob medsebojnem vzbujanju in igri izpopolnijo v plavanju oz. da se nauče plavanja. Tudi trener ima lažje stališče, ker vidijo otroci v njem učitelja in ga kot takega poslušajo ter izpolnjujejo njegova navodila. Očitno je dejstvo, da pri tem učenju nimajo starši takšnega uspeha, kot pa ravno trener. Prav bi bilo, da teče delo P. P. D. »Riba« nepretrgoma skozi vse izmene v Poreču, da vsaka izmena vzgoji zopet nekaj plavalcev in da odrasli v teh izmenah to otroško iniciativo vzamejo prav tako resno, kot so jo vzeli prvi člani plavalnega društva »Riba«. Zadovoljni bodo i otroci sami, ker so se uvrstili med plavalce (to je skoraj tako, kot da bi se nancil brati) starši, ker ne bo več strahu pred morskó gladino. In prijetno bo izkorišćeno s koristnim!«

Mislím, da se s Francetom vsi strinjamo in da bo kronika, ki jo vodi vsakokratni tajnik izmene, ob zaključku sezone polna imen novopečenih plavalcev. Naslednje leto pa bi se s prvo izmeno ponovno obnovilo delo P. P. D. »Riba« ob zavesti, da je uspešno opravilo v preteklem letu nalogo, ki si jo je ob ustanovitvi zadalo.

Kaj pravite na to, dragi bralci? —am

Predsednica Mira ni imela strašansko veliko dela — Mojci vsa čast — Blagajničarki Evi ni mogel nihče odreči — O Dušanu, ki je splaval v dobri uri, o sladko zmrznjenih nagradah, o Dobroti, ki je bil »vrhovni« tekmovanja, pa še o Francetu Vovku, ki je pokazal še trenerske platí svojega talenta ter o Nevenki in Miri.

NIŠMO TAKO BOGATI, DA BI DELALI SLABO...

V Kopru se steber ni podrl od smeha — Na štajerskem seje gramoz »ljubi bog« — Vprašanje Ljubljčanom: ali cementno mleko škoduje betonu? — V Ljubljani-okolici niso našli tako krive letve, kot je bil kriv zid — V Kranju poznajo kvadrat brez pravega kota — Pa še o obrtniških kvalitetah, da o oskubljenem MAZU sploh ne govorimo.

Ni treba pripovedovati, saj že vemo, kaj boste povedali: le kako si upate pisati take zadeve, ko bodo služile investitorjem in drugim proti nam. Torej ne pljujte v lastno skledo!

Morda je v tem zrno resnice, resnica pa je tudi, da se take stvari dogajajo tudi pri nas, ki smo renomirano podjetje, ki slovim po dobri kvaliteti itd. Prav zato, da ta sloves o dobri kvaliteti ne bi postal »zgodovinsko dejstvo« in nič drugega kot samo zgodovina, je prav, če se tudi o teh bolečih zadevah kar odkrito pomenimo, da sami pred seboj ničesar ne skrivamo, ker je pač to najbolj zanesljiva pot k izboljšanju kvalitete našega dela.

Pa investitorji? Ali mislite, da vidi investitor ravnino, kjer je vegasto, gladko, kjer je hrapavo in luknjičasto, pravi kot, kjer je oster ali top, da bo postal beton kaj boljši itd. itd.? Prav gotovo ne! Torej se o teh stvareh lahko odkrito pomenimo. Navsezadnje pa bomo govorili le o stvareh, ki so že splošno znane in o katerih, kot pravi ljudski pregovor, že vrabci čivkajo. Če pa vse to le ne bi zaleglo, bo nemara treba govoriti tudi o tistih stvareh, o katerih vrabci še ne čivkajo.

Vsekakor pa je tudi pričujoče pisanje del splošnega prizadevanja Gradisa za čim boljše kvaliteto.

»Daj, še kakšen del za rezervo, preden ga vrnemo v Ljubljano!«

Stebri ne stojijo od dobre volje

Tistemu koprskemu strebru, ki je že tako razvpit, da mu tudi tale dober glas ne bo mogel škodovati, je zmanjkalo dobre volje, pa je kar na lepem popustil, čeprav tako popuščanje ni bilo »v planu«. S seboj je potegnil še malo stropa. Tudi zgornji steber, ki je stal nad njim, ni ostal čisto ravnodušen, navsezadnje je pokazal še čreva ter tako poskrbel za »pouk in zabavo« in — za veliko luknjo med dohodki te poslovne enote.

Treba je bilo stvar pač popraviti — z dodatnimi stroški seveda, pri čemer se je posebej izkazalo, da takile stebri nimajo navade, da bi stal od dobre volje ampak, da mora biti poleg tega še tudi ustrezna marka betona, da je treba to marko tudi kontrolirati.

In navsezadnje se je tudi tokrat izkazalo, da je tehnični kader med drugim tudi zato, da sproti kontrolira, kaj se na gradbišču dogaja. O tistem, na kar pa vsak ob takih zadevah pomisli, na varčevanje na pri nepravem koncu, pa raje ne bi govorili.

Ljubi bog nima strokovnega izpita

Visoko strokovno povedano: material v Slatini Radencih že na pogled ni ustrezal predpisanih sejalni krivulji. To je potlej potrdila tudi analiza v ljubljanskem laboratoriju. Vrh tega tudi kocke betona niso ustrezale predpisanim markam.

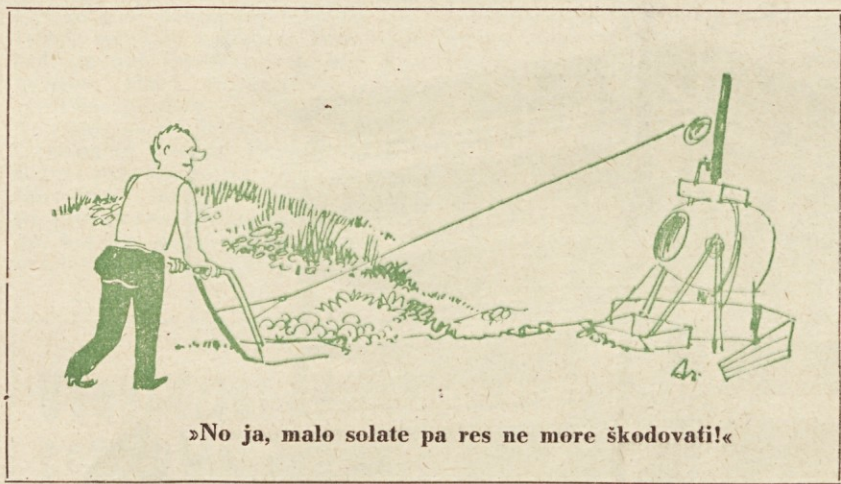
Vzroki: preiskave gramozna ni bilo. Uporabljali so neustrezen material. Zato so morali — sanirati dve etaži.

Po domače povedano so setavo recepta za beton prepustili ljubemu bogu, ki pa žal nima strokovnega izpita. Potlej so morali popravljati kar dve nadstropji.

»V splošnem bi lahko rekli,« tako so rekli, »da na Štajerskem posvečajo precejšnjo pozornost sestavi agregata za visoke marke, kar bo treba v prihodnje temeljito odpraviti.«

Cisto po tistem, na samem, med štirimi očmi in na uho naj povem, da imajo neke na Štajerskem se- paracijo, kjer agregat samo perejo,

ne da bi ga sejali in ga mešajo, na oči. Izum je patentiran (vsa skrivnost je v tem, da so drobna sita preprosto zaprli) in mora vsak,

»No ja, malo solate pa res ne more škodovati!«

kdor bi se tega izuma hotel poslužiti, plačati — škodo, ki bo zaradi takega agregata nastala ...

Nasprotno pa v Rogaški Slatini uporabljajo predpisane frakcije gramoznega materiala. Zato je beton visoke kakovosti tako po trdnosti kot po izgledu. Poleg tega so uporabljali tudi dobre opaže in uresničili vse tisto, kar je bilo predvideno v oddelku za pripravo dela na centrali podjetja.

Če ne rata pa frata

Najpogostejše si vzamemo dosti premalo časa, da bi gradbišče do kraja organizirali in tako uredili, da bi bila kakovost že vnaprej zagotovljena, da bi npr. mešanje in trdnost betona ne prepuščali slučajju. Na enem izmed gradbišč poslovnih enot Ljubljana-okolica so presejan gramoz stresli kar na kup gramoz in v vse skupaj zmešali. K sreči jim je »ratalo« doseči pravo trdnost betona, vendar dandanes ob industrijskem načinu gradnje nikakor ne moremo čakati na »ratanje«, kajti tako ravnanje se najpogostejše sprevrže v »fratanje«.

Mleko ne teče samo od krave

Verjeli ali ne, v ljubljanski poslovnih enotah teče mleko tudi od drugod in ne le od krave. Na primer cementno mleko. Znani so namreč po tem, da imajo silno slabe opažne table, razsušene, vegaste, špranjaste z izbočenimi deščicami itd. Potlej je seveda površina betona takšna, kakršni so opaži. Saj drugačna niti biti ne more. Če daš kuhati korenje, ne smeš pričakovati, da boš iz lonca vlekel klobase. Beton je seveda porazen luknjičav, ker ima cementno mleko med drugim tudi to slabo razvado, da silno rado odteče skozi špranje.

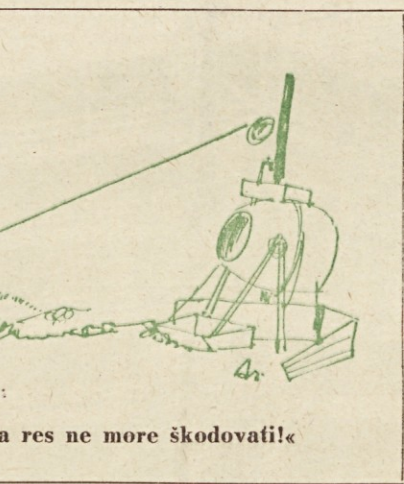
Sicer pa niso taki samo v Ljubljani, v Ljutomeru po opažnih ploščah včasih hodijo ali vozijo, včasih v njih betonirajo. Najbrž bi skoraj povsod našli take opažne table, zlasti še, če bi jih uporabljali, kot je to nekeje videlo »nepoklicano oko«, na odrih. Treba pa je naglasiti: pojdemo se učiti na Jesenice, kako se ravna z opaži. Zato je tudi vna- nja podoba njihovih betonskih del temu primerna.

Ni bilo ne Janeza ne late

Janez je pravkar ometaval steno, ko je prišel čisto nepovabljen kontrolor ali inštruktor, ali kakor mu že hočete reči.

»Janez prinesi kakšno lato, da bomo videli, če se kaj sveti izpod nje,« mu je dejal. Seveda stena je bila tako vegasta in skrivljena, kot bi pričakovala mlade. Janez je samo postrani pogledal, zamižal na eno oko, potlej pa ga je pobralo, inženir je še nekaj časa čakal, potlej je odšel naprej po gradbišču. Janez pač ni našel tako krive late, da bi se izpod nje nič ne svetilo.

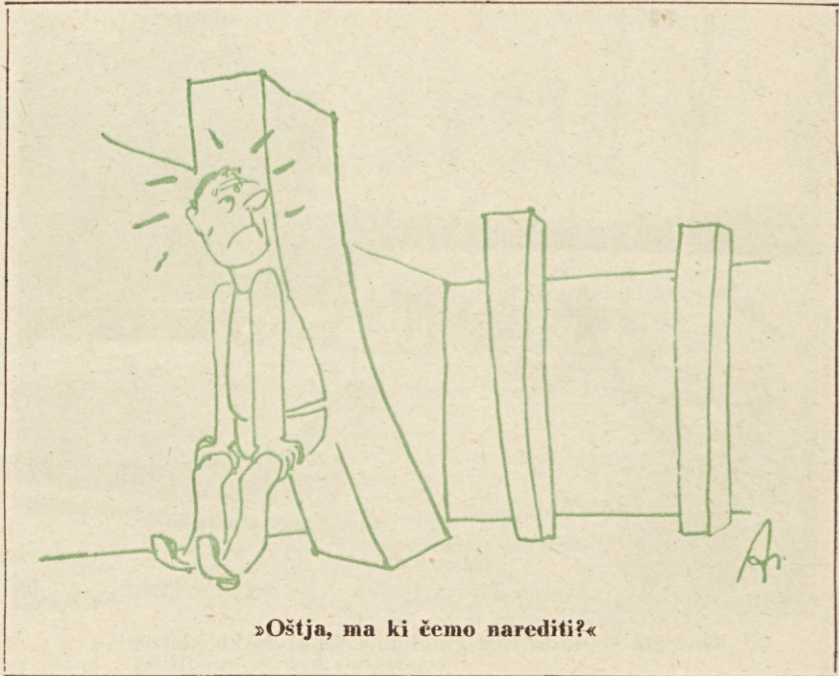
Čez čas se je inženir vrnil k Janezu in je videl, kar je pričakoval. Ne morda Janeza s krivo lato, pač pa zidarje, kolikor jih je pre-

»No ja, malo solate pa res ne more škodovati!«

moglo gradbišče, ki so vneto gladili »otekline«.

Na gradbišču »Elok« se je primerilo, da so glavna betonska dela

»Oštja, ma ki čemo narediti?«

sicer lepo napravili, ker je pač kontrolor vtikal nos vanje, potlej pa so pri drobnih popustili in jih zmašili na furjo: »Mislili smo, da vas ne bo več nazaj,« so dejali. Kot da delajo za kontrolorja in ne zaradi dobrega dela, dobrega imena in za svoj žep, saj je vsako popraviljanje preklicano drago!

Glede kvalitete bi lahko povedali še marsikatero. Na primer tisto z enega izmed gradbišč na Gorenjskem, kjer so postavili steber, ki

slišati. Pa jih le moramo uporabljati.

Na primer glede naše mehanizacije. Na Gorenjskem so enega izmed Mazov (težki kamioni, ki smo jih kupili v Sovjetski zvezi) tako oplenili, da so ostale od njega samo še kosti. Vse kaže, da je služil kot nekakšno konsignacijsko skladišče, iz katerega so še preskrbovali z rezervnimi deli, namesto da bi si jih preskrbeli po redni poti. In takšnega so potlej poslali v Ljub-

Nesreče in bolezni po enotah v juniju 1963

Tek. št.	Enota	Štev. zaposl.	Nesreče pri delu			Nesreče na poti	Skupaj	Bolovanje v %	
			smrtne	hujše	lažje			nesr. pri delu	bolezni
1.	Ljubljana	858	—	1	4	1	6	0,78	4,31
2.	Celje	485	—	1	4	—	5	0,49	2,90
3.	Maribor	1235	—	—	14	1	15	0,48	4,60
4.	Lj. okolica . . .	343	—	—	3	—	3	0,93	3,13
5.	Jesenice	391	—	—	6	—	6	0,65	2,95
6.	Koper	221	—	—	2	—	2	0,22	2,09
7.	Kranj	262	—	—	5	—	5	0,88	0,89
8.	Ravne	469	—	—	—	—	—	—	3,71
9.	KO Ljubljana .	228	—	1	3	—	4	1,00	3,35
10.	SPO Ljubljana .	182	—	—	1	1	2	0,38	2,47
11.	KO Maribor . .	158	—	—	3	—	3	1,07	3,76
12.	OGP Ljubljana .	284	—	—	4	—	4	0,80	3,67
13.	LO Škofja Loka	152	—	—	2	—	2	0,38	3,05
14.	Projektivni biro	34	—	—	—	1	1	—	3,38
15.	Centrala	111	—	—	—	—	—	—	7,24
junij 1963 . . .		5413	—	3	51	4	58	0,57	3,66
junij 1962 . . .		4781	—	9	48	2	59	0,69	4,55

je bil še najbolj podoben poševnemu stolpu v Pisi. Od onemoglosti se je nagnil na eno stran. Pa nobenega pravega kota ni imel, čeprav naj bi bil kvadraten.

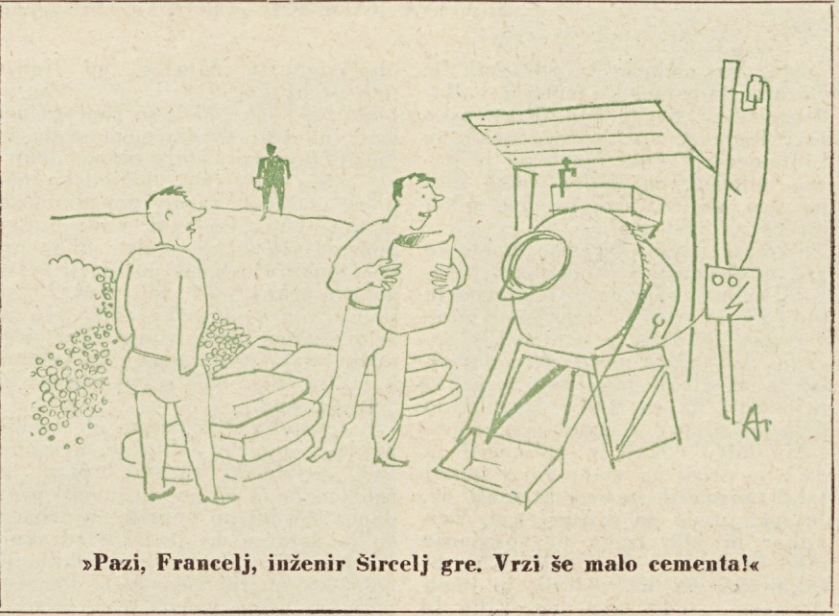
V Rožni dolini so Celjani tako malomarno izvršili zidarska dela, da so jih morali za njimi popravljati iz Ljubljane okolice. Vodna inštalacija je bila tako montirana, da so kolena popokala. Potlej je voda tekla po stavbi in je nastala še nova škoda. Pa nova popravila.

Obrtnik, ki je delal pran terazo na fasadi, ga je tako napravil, da je odstopil in s sabo potegnil še tera novo, ker enemu pač ni dobro samemu biti, kot je zapisano.

In spet: velika zamuda časa, stroški in velika luknja v dohodkih.

Da o MAZU sploh ne govorimo

Neodgovorno, malomarno in podobne so besede, ki jih ni prijetno

»Pazi, Francelj, inženir Šircelj gre. Vrzi še malo cementa!«

ljano »v nadaljnji postopek«.

Ali: z gradbenimi polizdelki ravna marsikje zares tako kot svinja z meh. Ničesar pa nočejo slišati o paletizaciji. To namreč pomeni, da je treba material nalagati na posebne palete, plošče, na katere so naloženi polizdelki, in jih potlej skladamo, razkladamo in nakladamo vedno s paletami vred. Torej odpade posamično prekladanje vsakega posameznega kosa, pri čemer se material varuje, dosti težje pride do tako pogostih poškodb itd. Toda kljub vsem tem prednostim si paletiziranje silno počasi utira pot pri nas. Tu rešujemo finančni uspeh poslovne enote, tu se da zelo veliko prihraniti.

Bolj pomoč kot kontrola

Na centrali podjetja je bil ustanovljen oddelek za kontrolo in inštruktazo, katerega poglavitni namen je poskrbeti za čim večjo kakovost Gradisovih del. Pripravljajo prostor za centralni laboratorij, oddelek bo namreč prevzel vso skrb za vse objekte, kjer se vgrajuje beton marke 300 in več, imel bo kontrolo tudi nad vsemi specialnimi vrstami betona.

V prizadevanju za izboljšanje kakovosti bo ta oddelek prevzel kontrolo tudi nad obrtniški deli, saj je to ena izmed najšibkejših točk gradbeništva sploh.

Z ustanovitvijo tega oddelka se je položaj pri nas že občutno popravil. Zdaj vsaj odkrivamo stvari, ki so ostale prej skrite in so jih na tihem spravljali s sveta ob seveda hudih stroških, ki so šli na račun vseh. Tako se je temeljito popravil položaj na enem izmed celjskih gradbišč in drugod. Ljudem pač ni vseeno, če jih kdo »zasači« pri slabem delu. Če nič drugega, jih je — sram. Tudi to je veliko.

V. J.

Kljub težavam polno optimizma

Proizvodni plan v višini 2.800 milijonov bo letos nedvomno presežen — še vedno velike težave zaradi nepopolnih projektov — Sistem nagrajevanja se je uveljavil — Pomanjkanje nekaterih vrst materiala, delovne sile in strojev

delavec zamudil v ambulanti pri zdravniku kvečjemu eno uro. Pred slovesom smo spili vsak še kozarec hladne slatine, ki se je v vročini res prilegla, potem pa spet naprej skozi vročino in prah proti Ljutomeru.

Ljudje so zadovoljni s sistemom nagrajevanja

V Ljutomeru je sredi aprila oživel gradbišče, na katerem je zdaj 55 ljudi. Za vinogradniško-živinorejski kombinat Ljutomer gradi »Gradis« tu veliko vinsko klet. Pravzaprav sta to dve kleti — buteljčna in stolpna. Buteljčna klet je zdaj gotovo približno 80%, stolpna pa še čaka pridnih rok.

»Isto, kar so vam povedali v Radencih, velja tudi za naše gradbišče,« je pripovedoval vodja sektorja, tovariš Borut Zupančič. »Imamo velike težave z načrti, ki prihajajo še vedno zelo pozno. Načrte za stolpno klet smo dobili šele včeraj, seveda pa je to šele glavni načrt, brez kakršnih koli detajlov.«

Sicer pa na gradbišču — če izvzamemo nekatere objektivne težave, kot so pomanjkanje cementa in betonskega železa, zapoznele projekte in precej meteorolnih voda — teče vse kot po maslu. Ljudje, v glavnem domačini (okrog 80%) so po izjavi vodje gradbišča dobri in marljivi delavci. Zlasti pa so ljudje letos zadovoljni s sistemom nagrajevanja.

»Tu nimamo akorda,« je pripovedoval tovariš Zupančič, »ta sistem se ni obnesel. Ko sem delal v Zalcu, sem videl, da lahko tudi pri akordnem delu lenih več zasluži kot tisti, ki je marljiv. Naš sistem nagrajevanja po uspehu obračunske enote je nedvomno pravičnejši in

precej nesmiseln, saj je delavec doma blizu Čakovca. Ali naj delavec zaradi kakšne malenkosti zdaj potuje po zdravniško pomoč iz Ljutomeru do Čakovca? Vsekakor je to precej nenavadna »svobodna izbira zdravnik«? I slednjič: kaj če bi v tem primeru šlo za hudo, nevarno bolezen? Kdo bi nosil odgovornost, če bi bil delavec morda popoldne že mrtev? Kdo bi prevzel na svoja ramena odgovornost, da je odslavl bolnika, ki je iskal zdravniško pomoč? Morda bi si to upala zdravniška sestra?

Voda — sovražnik številka ena

V Ormožu gradi 51 ljudi veliko vinsko klet, skoraj prav takšno kot v Ljutomeru. Obe kleti — stolpna in buteljčna — bosta imeli kapaciteto 450 vagonov vina. Za razliko od Ljutomeru, kjer so začeli najprej graditi buteljčno klet, so v Ormožu najbolj napredovala dela pri gradnji stolpne kleti. Na vrhu ogromnega betonskega »lonca« smo z obdovanjem zrli v te orjaške dimenzije: velikanski kotel, v katerem bo pet etaž — je globok 23 m, ima pa 26,5 m premera.

»V spodnjih treh etažah bodo sodi,« je razlagal ing. Franc Gačnik, vodja gradbišča. »To so tako imenovane zorične etaže, zgornji dve pa sta predelovalni. V teh bo 124 betonskih cistern. Nad temi etažami pa bodo naprave za stiskanje grozja. Tako je cela klet zgrajena na gravitacijskem principu. Vina, ki bodo dozorevala, bodo odtekala iz gornjih v vedno nižje etaže.«

V Ormožu pa imajo še posebno nevarnega sovražnika. To je talna voda. Že začetek izkopa je bil težak, ker so kopali v glini. Potem je prišla 3 m debela plast gramoza, nato

všečnosti zaradi nepopolnih in zakasnelih načrtov. Seveda je tudi jasno, da gradbeno podjetje ne more kar čez noč nadoknaditi vseh zastankov, ki nastanejo zaradi zakasnitve z načrti.

Sicer pa — če izvzamemo prej omenjene težave — poteka delo v Ormožu nemoteno. Gradbišče je lepo urejeno, preskrbljeno je za prehrano in prenočišča, vzorne so sanitarije in prostori, kjer dobijo delavci dopoldansko malico. Tudi z zdravstveno službo ni težav, ker imajo delavci v ambulanti prednostni čas.

»Lani smo imeli nekaj težav z delavci, ki smo jih dobili od kmetijskega kombinata,« je pripovedoval predsednik strokovnega sveta Jože Benko. »Ti ljudje, čeprav v glavnem fizični delavci, niso bili vajeni zidarskega dela. To delo je bilo sprva zanje precej težje. Zlasti težko je bilo v tunelu, ki spaja obe kleti. Tu se je marsikdo nagaral kot pravi rudar,« se je smejal tovariš Benko.

Zdaj so stvari že urejene, kolektiv, ki je bil sprva dokaj heterogen, je zdaj že postal enoten. Tudi problemov alkoholizma zdaj ni več toliko kot nekdanj. Marsikateri delavec danes priznava, da je sicer delo v gradbenem podjetju težje kot na kmetijskem posestvu, zato pa so se v gradbeništvu mnogi nedanji kmetijski delavci precej odvadili pijače. V kmetijskih organizacijah tod okoli je med delavci še vedno precej alkoholizma, niso redki primeri, da ljudje polovico svojega zaslužka porabijo za vino.

»Letos je prišel k nam možakar,« je pravil tovariš Benko, »da bi ga vzeli na delo. Na hrbtu je nosil velik, poln nahrbtnik. Čudno se mi je zdelo, kako bo ta možakar delal s polnim nahrbtnikom na plečih. Ko sem ga pobaral, kaj ima v nahrbtniku, je priznal, da je poln pletenk — seveda pa so bile pletenke polne — vina. Možakarju je bila seveda glavna pijača, tako kot mnogim ljudem v teh krajih. Če nimaš vina, ne moreš delati — to je miselnost, ki v teh krajih še vedno prevladuje,« je pripovedoval tovariš Benko. »Seveda pa smo v našem podjetju pojave alkoholizma že davno z energičnimi ukrepi odpravili.«

Primanjkuje nam 150 delavcev

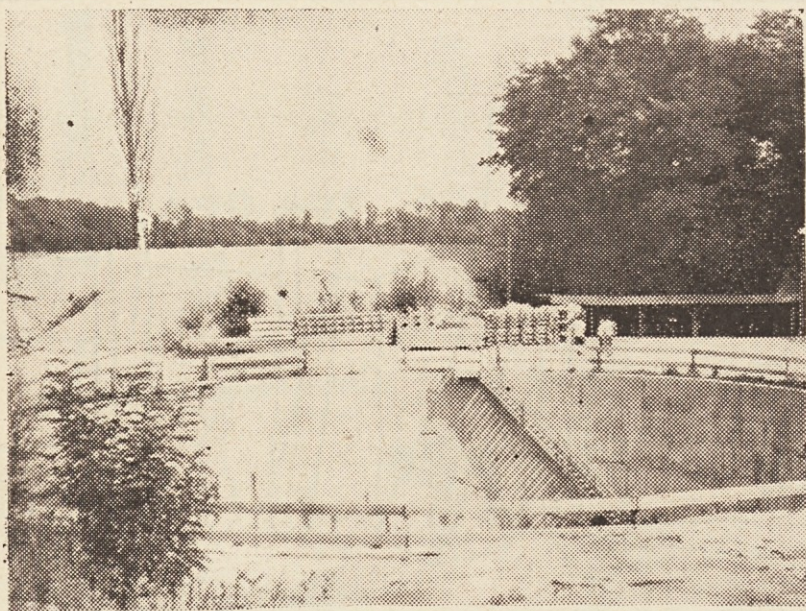
Na Turnišču pri Ptujtu rastejo — ali točneje bodo zrastle — novi, pomembni gospodarski objekti. Tu bo že prihodnje leto začela obratovati velika, sodobno urejena farma bekonov, ki bo letno vzredila 50.000 mesnatih pujskov-bekonov. Naši delavci bodo morali letos in prihodnje leto na površini 7 hektarjev zgraditi nič manj kot 42 objektov, v glavnem seveda hlevov za bekone. Konec maja so se tu začela pripravljala dela, zdaj pa je že vse nared za gradnjo prvih objektov.

»Vse bi še šlo,« je pripovedoval vodja gradbišča Viktor Pernat, pa bi moralo biti na tem gradbišču »primanjkuje pa nam delovne sile. Tu nas je zdaj okrog 60, po planu danes že 250 delavcev. Zlasti nam manjkajo nekvalificirani delavci, potem pa tesarji in zidarji.«

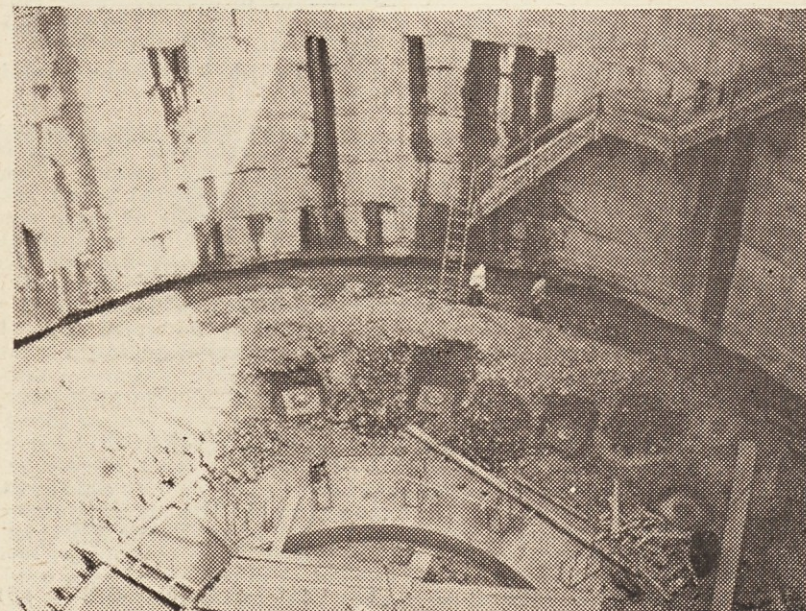
Tovariš Vinko Vajt, predsednik centralnega delavskega sveta, ki je delovodja na tem gradbišču, nam je še povedal, da je fluktuacija delovne sile še vedno velika. Lahko bi rekli, da skoraj več ljudi odide kot jih pride na novo. Pred kratkim je odšlo 100 delavcev v neko obrtno pleskarsko podjetje, ki je prevzelo večja dela v ladjedelništvu. Podjetje je seveda nudilo boljše tarifyne postavke, večje terenske doloade in še razne druge ugodnosti.

»Precej neprijetnosti smo imeli tudi s stroji,« je še povedal tovariš Pernat. »Buldožer je bil stalno pokvarjen in zato je stal tudi skreper. V 20 delovnih dneh je buldožer Nadaljevanje na 7. strani

»Gradisov vestnik« izdaja delavski svet podjetja Gradis. Ureja ga uredniški odbor. Odgovorni urednik Lojze Cepuš. — Tiska tiskarna »Toneta Tomšiča« v Ljubljani — Izhaja mesečno

ORMOŽ — na hitrico gradimo veliko vinsko klet

ORMOŽ — na sliki je dobro videtimesta, kjer je voda vdiralala skozi betonsko steno

Poslovna enota Maribor ima toliko gradbišč, raztresenih širom mariborskega okraja kot menda nobena druga poslovna enota »Gradisa«. Samo v mestu Mariboru je 9 večjih gradbišč, vrh tega pa se »Gradisova« gradbišča raztezajo od Slovenske Bistrice in Ruš tja do Sladkega vrha, Slatine-Radencev, Ljutomeru, Ormoža, Turnišča in Kidričevega. Skratka, kar precejšen teritorij, ki zahteva kolektivno te poslovne enote nima lo težav in teria od kadrov predvsem organizacijske sposobnosti.

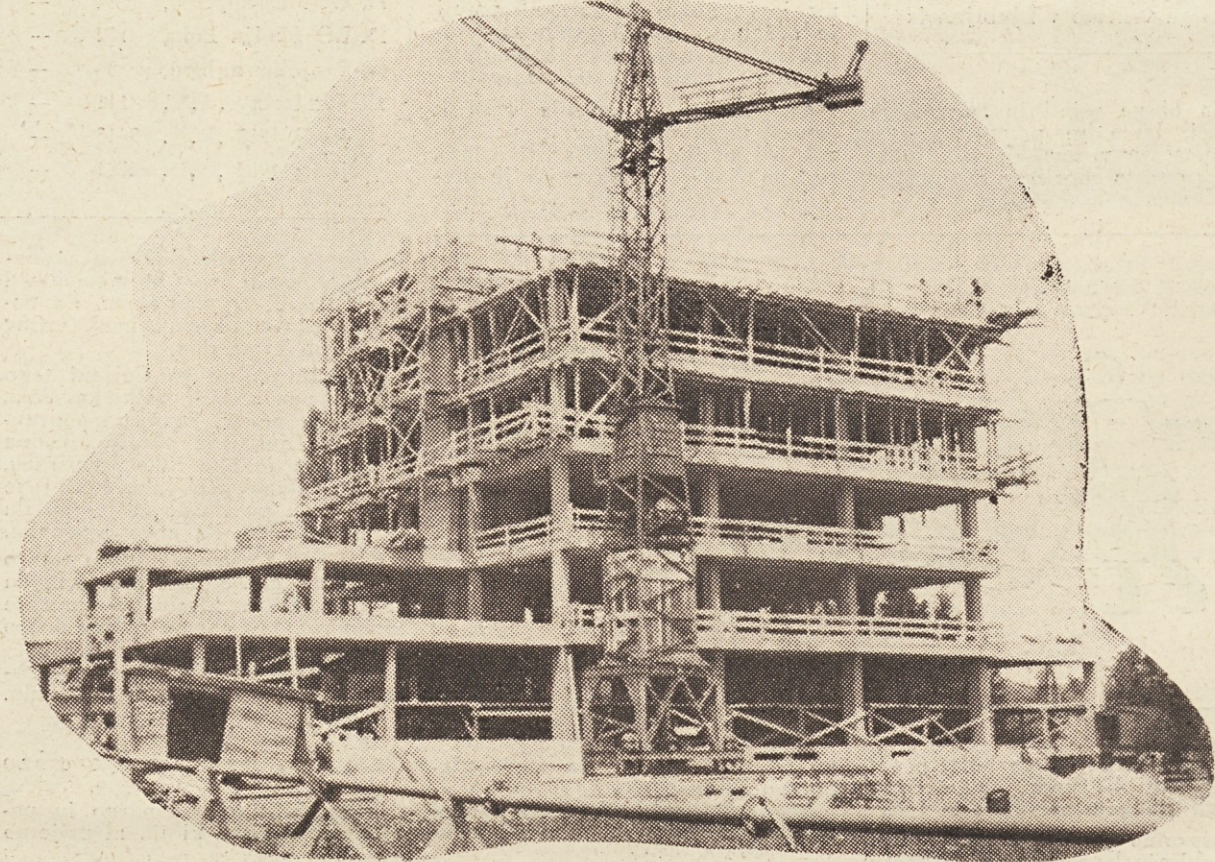
Ko smo te dni obredli nekaj večjih gradbišč in se pogovarjali z ljudmi, smo ugotovili, da mora kolektiv PE Maribor — tako kot druge naše poslovne enote — premagovati številne težave. Te nevednosti so na nekaterih gradbiščih manjše, marsikje pa tudi večje kot karkoli drugje. Predvsem povzročajo kolektivno največ težav pomanjkanje nekaterih kritičnih materialov, še vedno neurejena tehnična dokumentacija, vrh tega pa tudi močno primanjkuje delovne sile in mehanizacije. Kljub vsem oviram pa je kolektiv PE Maribor, ki šteje okrog 1100 ljudi, poln optimizma. Letošnji proizvodni plan v višini 2 milijardi in 800 milijonov bo nedvomno izpolnjen, so pa realne možnosti (kolikor ne bo nepredvidenih ovir z materialom in delovno silo) celo za znaten preseg plana. K optimističnemu razpoloženju v kolektivu pa precej prispeva zlasti sistem nagrajevanja, ki se je med delavci že trdno uveljavil in deluje spodbudno k boljšemu delu, k dviganju produktivnosti.

Težave z materialom

Prva postaja na našem krožnem potovanju je bilo gradbišče v Radencih. Tu dela okrog 50 ljudi, ki gradijo novi zdraviliški hotel z ordinacijami. Novi objekt bo res reprezentativen, imel bo 50 sob z 80 posteljami, ki bodo namenjene izključno bolnikom. Sestetažna zgrajba bo imela v pritličnih prostorih ordinacije, v zgornjih pa bodo sobe. Objekt bo ogrevala centralna kurjava (centralna kotlarna), v njej bo tudi osebno in tovorno dvigalo. Objekt ima okrog 3600 m² površin.

»Težav pri gradnji ni bilo malo,« je pripovedoval delovodja Ivan Ferline. »Ko smo lani jeseni začeli kopati temelje, nam je zelo nagajala voda. Prečrpali smo na milijone litrov talne vode. Potem nas je hudo prizadela zima, saj je gradbišče ponovno oživel šele v aprilu. V juniju smo občutili pomanjkanje cementa, zdaj pa so težave z betonskim železom, zlasti z debelimi profili.«

V Radencih imajo težave tudi z zdravnikom in zobozdravnikom. V zdravilišču delavcev, ki iščejo zdravniško pomoč, nočejo sprejeti, ker imajo dovolj pacientov že v zdravilišču. V obratni ambulanti pa je velik naval, tako pri zdravniku kot pri zobozdravniku. Ker je zdravnik-domačin zdaj na do-

SLATINA RADENCI — dela kar hitro napredujejo

pustu, ga nadomešča zdravnik iz Gornje Radgone, ki prihaja v Radence vsak drugi dan. Prav tako se v Radence vozi zobozdravnik iz Ljutomeru, v čakalnicah pa je naval tolikšen, da lahko čakaš tudi po dve ali tri ure, preden sploh prideš na vrsto.

»Zaradi zdravnikov smo imeli že več nevednosti,« je razlagal tovariš Ferline. »Za naše podjetje in tudi za delavce je zelo neprijetno večurno čakanje v ordinaciji. Seveda bi te razmere posameznik lahko izkoriščal. Imeli smo že nekaj primerov, da so ljudje izostali od dela po tri ure z izgovorom, da so tako dolgo čakali v ordinaciji in da niso prišli na vrsto. Ko v nekaj takih primerih nismo priznali ur, je spet prišlo do razburjenja. Vsekakor bi bilo treba to vprašanje tako urediti, da naši delavci ne bi čakali po več ur, marveč bi imeli določene prednostne ure. Tako bi

objektivnejši. Zato so ga ljudje tudi osvojili.«

Skoraj vsak teden se zberejo delavci na seji strokovnega sveta in tu rešajo vprašanje plana, delovne sile, materiala, higiensko-tehnične zaščite, razne nepravilnosti in podobno. Tu tudi vsak mesec popravljajo točke — tisti, ki se pri delu pokažejo boljši in marljivejši, dobijo nekaj točk več, tisti, ki so slabši, jim svet točke zniža. To je zelo realno ocenjevanje, ker ocenjuje vsakega posameznika celoten kolektiv, ki se med seboj nedvomno dobro pozna.

Kolektiv v Ljutomeru doslej še ni imel nobene obratne nezgode, tudi odsotnosti zaradi bolezni je zelo malo. Pač pa so imeli prav danes (25. julija) neprijeten primer, da je delavca, ki je iskal zdravniške pomoči v zdravstveni ambulanti, bolniška sestra napotila k domačemu zdravniku. Seveda je ta predlog

pa lapor. Še zdaj imajo pod fundamentom dva precej zajetna izvira, ki dajeta kakih 20 l vode na minuto.

»In da bo mera polna, smo lani jeseni še ugotovili, da leži cela buteljčna klet v plaz,« je segel v pogovor predsednik strokovnega sveta Jože Benko.

Tako kot v Ljutomeru je tudi v Ormožu velik del težav pripisati zakasnelim in nepopolnim načrtom. Že lani oktobra so vsi vedeli, da je buteljčna klet v plaz, pa se do maja letos projektant ni prav nič zganil (»Agroburo« iz Ljubljane). Zato je zdaj naš projektivni oddelek sam začel pomagati in pripravljati nove statične načrte. Vsekakor zapozneli in nepopolni projekti v znatni meri otežkočajo smotrno in dobro organizirano gradnjo. Pri vsem tem pa še danes marsikje mislijo, da je vsa krivda na gradbenem podjetju, če pride do težav, podražitev in podobnih ne-

Sklepi centralnega delavskega sveta

XII. zasedanja delavskega sveta podjetja je bilo dne 9. julija 1963 na centrali podjetja v Ljubljani.

1. Poročilo predsednika delavskega sveta o obisku posameznih poslovnih enot podjetja se vzame na znanje s tem, da so službe centrale podjetja dolžne realizirati zaključke, katere je sprejel delavski svet na podlagi pripomb poslovnih enot v zvezi s poslovanjem.

2. Predlog pravilnika o nagrajevanju po delu naj se dopolni s pripombami poslovnih enot ter tako popravljenega predloži prej v razpravo komisiji za delitev dohodka in pregled internih predpisov v zvezi z delitvijo osebnih dohodkov, z njenim mnenjem pa nato upravni odboru, ki bo nato podal delavskemu svetu dopolnjen predlog v potrditev.

3. Predlog pravilnika o financiranju individualne stanovanjske gradnje se potrdi, pri čemer se dopolni s pripombo, ki jo je podalo gradbeno vodstvo Ljubljana k 5. členu cit. pravilnika.

4. Predlog pravilnika o delu in poslovanju centra za izobraževanje se potrdi s tem, da se v 40., 44. in 60. člen vnesejo sprejete dopolnitve.

5. Potrdi se novelizacija poslovnika delavskega sveta in upravnega odbora podjetja ter njegova usklajitev z veljavnimi splošnimi predpisi in določili statuta podjetja.

6. Potrdi se predlog komisije v zvezi z novim načinom delitve osebnih dohodkov po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov v biroju za projektiranje, študij in razvoj.

7. Na predlog komisije za delitev dohodka in pregled internih predpisov v zvezi z delitvijo osebnih dohodkov se potrdi pravilnik o delitvi čistega dohodka in osebnih dohodkov Kovinskih obratov Ljubljana, upoštevajoč spremembe, ki jih je predložila v soglasje imenovana komisija. Isto velja tudi glede tozadevnega predpisa Strojno-prometnega obrata. Oba predpisa veljata od 15. VI. dalje.

Potrdi se predlog gradbenega vodstva Maribor v zvezi s korekcijo akontacij na osebne dohodke za naslednje grupe delavcev:

- nekvalificirani delavci 180 do 212 točk
- polkvalificirani delavci 192 do 240 točk
- kvalificirani delavci 240 do 300 točk

Izreče se soglasje za predlog gradbenega vodstva Maribor v zvezi z novo razporeditvijo skladiščnikov v pravilniku o izplačevanju terenskega dodatka.

Predlog za spremembo pravilnika o delitvi osebnih dohodkov Kovinskih obratov Maribor se v predlagani obliki in vsebini potrdi.

Potrdi se predlog komisije za novo ocenitev vrednosti delovnih mest centrale podjetja:

- kurir 230 točk
- vodja vložišča 300 točk
- kurjač 215 točk
- snažilke 200 točk
- šef oddelka HTV . . . 600 točk

Predlog komisije v zvezi z novo ocenitvijo vrednosti delovnih mest delavcev na gradbenem vodstvu Ljubljana se potrdi za naslednje:

- nekvalificirani delavci 180 do 200 točk
- polkvalificirani delavci 201 do 225 točk
- kvalificirani delavci 235 do 290 točk
- visokokvalificirani delavci . . 291 do 350 točk
- pom. delovanje (do 5 let prakse) 291 do 350 točk
- delovodje I. 440 do 550 točk
- delovodje II. 400 do 500 točk
- delovodje III. 360 do 450 točk
- delovodje IV. pom. delovodje (nad 5 let prakse) 320 do 400 točk
- vodja servisne delavnice . . . 360 do 450 točk

Potrditev drugih predloženih sprememb v zvezi s predlogom gradbenega vodstva Ljubljana se odloži do naslednjega zasedanja delavskega sveta, ker bo komi-

sija za delitev dohodka pripravila enotne okvirne starte za enaka delovna mesta v podjetju.

Predlog gradbenega vodstva Jesenice zoper odločbo arbitražnega sveta z dne 16. II. 1963 se delno ugoti tako, da je gradbeno vodstvo Jesenice dolžno poravnati iz naslova ON št. 5154/9388 v znesku 830.950 din s 40 % prihitka.

8. Pritožbi gradbenega vodstva Jesenice zoper odločbo arbitražnega sveta z dne 16. II. 1963 se delno ugoti tako, da je gradbeno vodstvo Jesenice dolžno poravnati iz naslova ON št. 5154/9388 v znesku 830.950 din s 40 % prihitka.

9. Potrdi se gradnja dveh stanovanjskih stolpičev tipa »Gradis 62« za trg v Ravnah na lokaciji »Gramoznica«. Gradnja se uvrsti v redni proizvodni program gradnje za trg podjetja GIP »Gradis«.

Financiranje je zagotovljeno iz v ta namen določenih obratnih sredstev, dokler ne dobimo potrebnih bančnih ali drugih namembnih kreditov.

Vrednost gradbenih, obrtniških in instalacijskih del znaša 92 milijonov dinarjev za en stolpič, oziroma 184 milijonov za dva stolpiča.

En objekt obsega 20 stanovanj in 4 pripadajoče garaže z naslednjo kvadraturto:

stanovanje 1,218,04 m²; garaže 69,12 m²; skupaj 1,287,16 m².

10. Prošnji za pomoč občini Litija glede posledice potresa se ugodi s tem, da se višina sredstev določi glede na dejanske možnosti.

11. Pritožbe delavcev centrale v zvezi z razvrstitvijo v prioritetni listi za dodelitev stanovanj se odstopijo obratnemu svetu centrale, katerega se pooblasti, da v imenu delavskega sveta podjetja dokončno odloči.

12. Predlaga se sprememba predmeta poslovanja za Lesni obrat Skofja Loka ter po podanem pristanku pristojnega organa uvede postopek za novo registracijo.

13. Vloga sindikalne podružnice centrale za dotacijo 180.000 din se ugodno reši in odobrena sredstva sindikalni podružnici nakaže.

Predsednik DS podjetja:
Vinko Vajt

Overovatelj:
Mitja Kiler

Kljub težavam polno optimizma

Nadaljevanje s 6. strani

delal komaj 120 ur. To je seveda precej slab rezultat. V Ptuj se že norčujejo iz nas, da imamo v »Gradis« modno revijo pokvarjenih strojev. Zdaj se mučimo z bagri in avtomobili, čeprav bi vse delo dosti lažje opravili s skreperji. Tudi sistem popravil je pri nas nurejen. Ko je nastala okvara, smo takoj sporočili v Ljubljano. Mehanik pa je prišel popravljat okvaro šele čez tri dni.

Material—projekti—kadri

Ob koncu krožne poti skozi Radence, Ljutomer, Ormož in Turnišče smo se za hip ustavili še v Mariboru. Tehnični vodja PE Maribor, ing. Ivan Lah, nam je našel še ostale gradnje, ki so odprte v Mariboru in okolici. »Gradis« gradi v Mariboru novi dom Ljudske milice in novo pekarno (oba objekta sta v zaključni fazi), nadalje Dom političnih organizacij v Prešernovi ulici, industrijsko halo v Mariborski livarni ter novo klavnico. V »Elektromontaži« (združeni podjetji HIMO in TOBI) na Studencih raste nova montažna hala, pred dovršitvijo je tudi motorna hala v Tovarni železniških vozil »Boris Kidrič«. Na Tržaški cesti so v začetni fazi dela pri gradnji industrijske hale podjetja »Avtoobnova«, v Limbušu pa gradimo halo za podjetje »Marles«. Vrh tega raste nova industrijska hala v tovarni papirja na Sladkem vrhu, v Slovenski Bistrici pri tovarni »Impol« pa novi objekt družbene prehrane.

Iz urednikove torbe

Uredniški odbor Gradisovega vestnika je ob zaključku številke razpravljal o tem, kako pridobiti nove sodelavce, ki bi pomagali izboljšati kvaliteto našega glasnika. Dejstvo je, da je krog sodelavcev glede na pestrost problematike podjetja in številčnost našega kolektiva premajhen. Člani odbora so bili mišljenja, da bi npr. v Mariboru lahko organizirali pododbor in da bi en član tega odbora prihajal na seje odbora v Ljubljani, kamor nam bi prinašal material za vestnik in kjer bi se lahko dogovarjali o nepravilnostih, ki jih člani kolektiva opažajo pri izdajanju našega glasila.

Prav tako bi lahko vsaka sindikalna podružnica na naših poslovnih enotah imela svojega poverjenika, ki bi zbiral material za Vestnik.

Ob tej priložnosti bi opozorili, da nam ne gre za pravilno slovnico sestavljene članke, temveč nas bolj zanimajo posamezni problemi, aktualnosti in izboljšanje v poslovnih enotah. Zato bi bilo potrebno samo malo več organizacije, požrtvovalnosti in dobre volje.

M. A.

V Kidričevem gre h koncu delo pri gradnji nove elektrolize, vrh tega pa je širom mariborskega okraja odprtih več manjših gradbišč.

»Ena glavnih težav«, je razlagal ing. Lah, je bilo letos kritično pomanjkanje materiala — zlasti cementa in betonskega železa. No, pa s cementom še ni bilo tako kritično, huje je bilo z železom. Predvsem pa nam zdaj primanjkuje železokrivcev. Vse železokrivce smo koncentrirali na centralnih obratih in zdaj krivimo armature po točno določenem vrstnem redu. Veliko težav imamo seveda tudi z zapoznelimi in nepopolnimi načrti, o čemer pa ste že dosti slišali že na gradbiščih. Pri več objektih so bile geološke raziskave zelo nepopolne, kar je med delom privedlo do številnih težav in zastojev. Isto velja tudi za naš transport. Lastnih kamionov, zlasti prekučnikov, ima »Gradis« premalo. Naš teren pa je prostran — od Bistrice in Ruš do Ormoža in Radence. Pomagamo si s tujimi prevozniki, ki pa imajo prav tako malo lastnih vozil, vrh tega pa raje prevažajo bolj donosno blago kot je gradbeni material,« je pripovedoval ing. Lah.

Nadalnja ovira in težava je tudi v pomanjkanju kadrov. V »Gradis« je fluktuacija še vedno velika, skoraj več ljudi gre stran kot jih pride na novo. Na jesen se vsi ponujajo, poleti pa odhajajo drugam. Še vedno je gradbeništvo odskočna deska za druge panoge, zlasti za industrijo. Zanimivo je tudi, da je v podjetju še vedno visok odstotek nekvalificiranih delovne sile: lani je bilo 40 %, letos pa že 50 % nekvalificiranih delavcev.

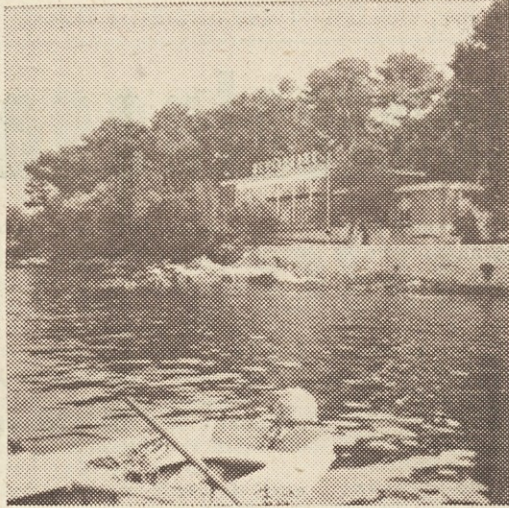
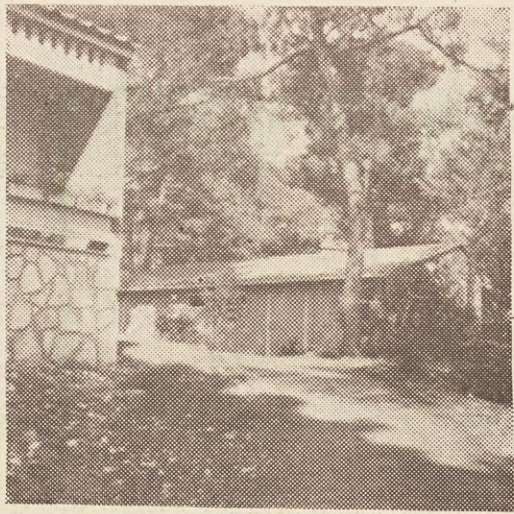
»Delovne sile pa še vedno primanjkuje,« je pravil ing. Lah. »To je seveda slabost, ki kaže, da gremo prepočasi v mehanizacijo. Menim, da bi pri investicijah morali prvo mesto dobivati stroj, mehanizacija. V tujini vidiš že pri navadni enonadstropni hiši žerjav. Nam pa močno primanjkuje buldozerjev, bagrov, nakladačev, kamionov-prekučnikov in drugih strojev, ne samo težkih, marveč tudi srednjih in lahkih za obrtniška dela. Slej ko prej bomo prišli v tako zagato, da bomo morali hitreje mehanizirati gradbeništvo, ker enostavno ne bo več toliko nekvalificirane delovne sile za težka zemeljska in druga fizična dela.«

Uspel izlet sindikalne podružnice centrale v Trst in Benetke

Sindikalna podružnica centrale je za svoje člane organizirala dvodnevni izlet v Trst in Benetke. Udeležilo se ga je 22 članov našega kolektiva. V glavnem so bile to zastopnice ženskega spola. Med njimi so bili namreč samo trije tovariši. Potovali so z udobnim SAP avtobusom. Po pripovedovanju udeležencev je bila vožnja zelo prijetna, organizacija brezhibna, tako da je izlet uspel. Podobnih izletov si še želijo, posebno če bo sindikalna podružnica pripravljena prispevati k stroškom izleta, kot je bilo v tem primeru.

Slike: zgornja — Množici na Markovem trgu so se pridružili tudi naši izletniki ■ Na sprehodu po Benetkah je bilo videti polno zanimivosti ■ Golobje na trgu sv. Marka niso lačni, saj jih turisti radi krmijo ■ Priljubljeno vozilo po beneških kanalih

Hišice v Poreču

O tehničnem prevzemu turističnih hišic na otoku Nikola pri Poreču smo že pisali. Slike zgoraj predstavljajo: pogled na hišico — asfaltirana pot med hišicami — restavracija ima res lepo lego ob morju — takale pa je njena notranjost. Spodaj pa: zadnja stran hišice z vhodi in obojestransko zadovoljstvo: glavni direktor inž. Hugo Keržan s predsednikom poreške občine

Oder na stolicah (kozah) postavljen za delo steklarjem. Plohi za pod, na katerem so postavljene stolice, so nametani na prečne grede brez reda. Pod, na katerih stojе stolice, je preozek, kakor tudi delovni pod na stolicah, kjer je delovno mesto steklarja. Plohi niso pritrjeni ne na spodnjih legah in ne na stolicah. Dohod do odra ni urejen. Delovni pod odra ni zavarovan, čeravno jo je moč čisto enostavno zavarovati.

ZAKAJ TAKO?

Oder na stolicah (kozah) je del fasadnega zidarskega odra. Spodnje stolice odra niso vzdrževane. Povezava nog ni zadostna. Pod odra na stolicah, kakor tudi delovni pod, sta preozka. Plohi na stolicah niso pritrjeni. Drugi del odra je postavljen poševno, da se lahko prevrne, na drugem koncu pa podložen z opeko.

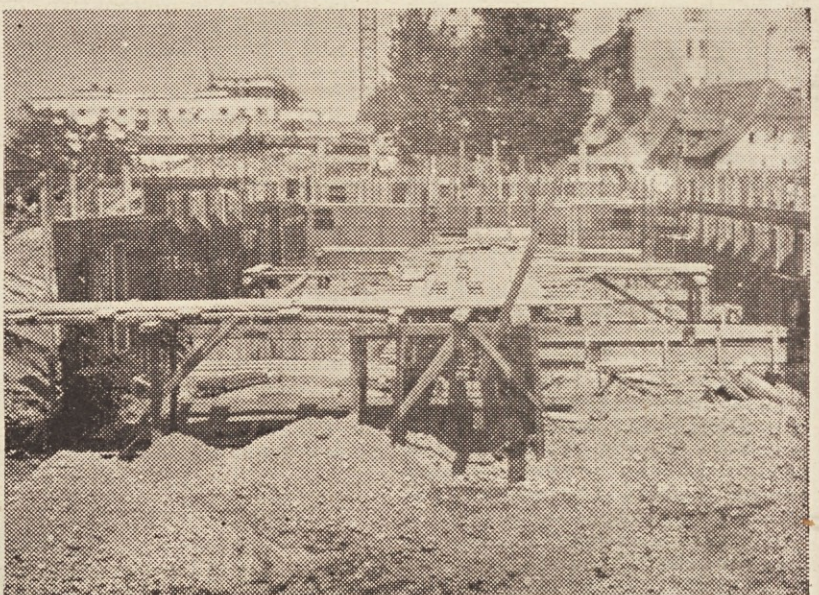
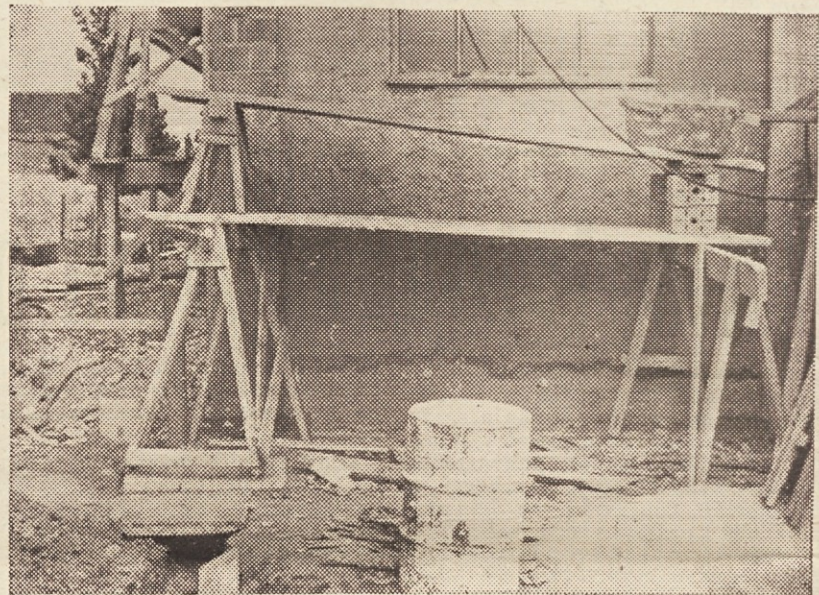
Oba odra sta postavljena nestrokovno — v nasprotju z varnostnimi predpisi.

Delo na takih odrih je nevarno za tiste, ki jih uporabljajo in za tiste, ki dopuščajo postavljanje in njih uporabo.

Oder v gradbeni jami, ki v glavnem služi za transport materiala in za dohod delavcem na delovna mesta.

V podu manjka več plohov, tako da so v odru nevarne odprtine, zaradi katerih pride lahko tudi do večjih poškodb delavcev. Odprtine nastanejo, ker delavci tudi iz še za delo potrebnih podov jemljejo posamezne plohe, ki so jim najbolj pri rokah, ne zavedajoč se, kakšne posledice lahko s tem povzročijo.

Tak način dela ni strokoven in z gledišča varnosti prepovedan.

Na sestanku v Kopru so športni referenti sindikalnih podružnic sklenili, naj bo Gradisov športni dan izbirno tekmovanje za športni dan gradbincev, ki bo septembra v Mariboru

Na posvetovanju mladih gradbincev v Mariboru, o katerem smo že poročali, je mladina Gradisa zastopala devet delegatov. Slikali so se pred dvorano »Konstruktorja«, kjer je bilo posvetovanje